

nak mértékét, tudja, hogy mennyit és mire szabad költenie. Zsinórmértéke a költségvetése, amelyet egyensúlyban akar tartani. Oktalanul nem adja ki a pénzt. Megfontoltan, okoszerűen gazdálkodik. A legkisebb anyagi áldozattal akarja elérni azt az élvezetet, amelyet valamely tárgy bírása jelent számára. És ez a helyes! Ennek pénztára a hó végén bizonyosan fölösleggel zárul.

Pénziink értékének állandósulásával ismét beköszöntött az a békebeli szokás, hogy a kereskedők és iparosok mindent adnak részletre is. Az ügynökök raja lepi meg naponként az embert és sima modorával, jó rábeszélő képességével s árujának feldicsérelésével igyekezik valakire rászógni cikkeit. Előadja, hogy pénz nem kell, „tiszt helyettes úr nekem jó pénz”, stb. Ellőnyös fizetési feltételek, ha fizetni nem tud, vármí fog, azért baj nem lesz. Hangoztatja, hogy csak azért jött hozzánk, mert számunkra is lehetővé akarja tenni azt, hogy beszerezhessünk olyan dolgokat, amire máskülönben képesek nem volnánk. És az ember enged a mézes-mázos csábításnak. Felül az ügynöknek és rendel számítás nélkül. Aztán, amikor elsején ki kell fizetni a részletet s ennyivel kevesebb marad a háztartásra, akkor már elhatározza, hogy többet soha ilyen könnyelmű nem lesz, de már késő.

Az, aki részletre vásárol, nem gazdálkodik okoszerűen s előbb-utóbb oda jut, hogy annyi a részlete, hogy a vállalt kötelezettségeinek megfelelni képes nem lesz. Gondolja talán valaki, hogy a kereskedő vármí fog addig, míg pénzügyi viszonyaink annyira fognak rendeződni, hogy a részletet ismét rendezni képesek leszünk? Nem! Felszólítást felszólítás után küld s a vége feljelentés vagy per lesz. Ennek következményei közismertek.

A részletre való vásárlásnál az összeg 10—15 százalékát dobtuk ki könnyelműen, mert azt csak nem hiszi el senki az ügynöknek, kereskedőnek, hogy „gyári” áron adja áruját nekünk. Mert mindenki azt mondja, hogy „csak önnek adom ennyiért, kedves őrmester úr!” Belekalkulálja az áru árába nemcsak az ő utazási költségét és jövedelmét, hanem még az áru után esedékes késedelmi kamatot is. Ez pedig nagyobb tételnél jelentős összeg, amit megtakaríthatunk magunknak és családnak. Nem kapunk akkora fizetést, hogy abból még kamatokat is fizethessünk. Nagyon nehéz és fáradtságos munkánk gyümölcse a hó első napján kézhez kapott illetékünk. Ne juttassunk abból másnak csupa könnyelműségből. A nehezen szerzett pénzt adjuk ki nehezen s akkor nem fogunk részletre vásárolni.

Gyakran fordul elő az is, hogy jelentéktelen és minden tekintetben nélkülözhető dolgokat veszünk meg csak azért, mert az a jelen pillanatban pénz kiadásával nem jár. Ha nyomban fizetni kellene, nagyon megfontolnánk, hogy vajjon megvegyük-e a kérdéses dolgot s rendszerint nem vennők meg. És itt jut fontos, közvetett szerepe a megtakarított pénznek. Aki rendelkezik, bár kis tőkével is, annak nincs olyan vágya, amit kielégíteni nem tudna. És mert ki tudná elégíteni a bensejében keletkezett vágyát, a neki tetsző cikk nem elérhetetlen. Amint pedig nem elérhetetlen, — mert hiszen megvásárolhatná — annak rá gyakorolt nagy vonzóereje azonnal megszűnik. Mérlegeli azt az áldozatot, amit hoznia kell a kívánt cikk bírhatóságáért s arra a meggyőződésre fog jutni, hogy annak ránézve már jelentősége nincs s nem éri meg a kért összeget. A pénz megmarad s lassankint megszabadul attól a szinte beteges vágyakozástól, amely azelőtt minden idegszálát a neki tetsző cikkhez fűzte.

Takarékoskodni csak megfelelő életmód mellett lehet. Az életmódunkat bevételünk szabja meg. Ha a bevétel megcsappan, az életmódot is meg kell szorítani, különben elmerülünk az adósságban. Az emberek életmódját ma, — általánosságban szólva — a fölfelé törtetés jellemzi. Mindenki valamelyik társadalmi osztályba tartozik, de itt rendszerint nincs megelégedve, hanem egy felsőbb osztályba akar bejutni. Ezt pedig az életmód emelésével gondolja elérni. És itt kezdődik a baj, mert az életmód emelése pénzbe kerül, erre pedig nem mindig telik a fizetésből.

Nem lévén a fizetés elég arra, hogy egy felsőbb társadalmi osztályba való tartozást kivívassák, arra törekcsenek, hogy ennek legalább a látszatát keltsék. Ezt úgy érik el, hogy külsőleg élnek, minden áldozatot azért hoznak, hogy valóban azt higgye mindenki, amit

lát. Másból az igényeket — éppen a látszatra való tekintettel — leszállítani nem lehet, csak a táplálkozásnál. Kevesebbet és kevésbé jó minőségű élelmiszereket fogyasztanak, hogy a fizetésből egy teadélutánra, egy költséges kirándulásra, egy új kalapra, stb. jusson.

Életmódunk minden körülmények között a bevételünkhöz igazodjék és a háztartás vezetése okoszerű legyen. Vizsgáljuk meg, vajjon egy nős csendőrnél mire hárul a feladat helyesen megoldani ezt a kérdést? Van-e a férfinak erre képessége és ideje?

Ösödöktől fogva kenyérkeresetre nevelték a férfit s nem részesítették olyan nevelésben, vagy mondhatjuk azt is: kiképzésben, hogy egy háztartást vezetni, gyermekek ügyes-bajos dolgaiban eljárni, bevásárlásokat elvégezni képes lehessen. Ügyes és helyes munkamegosztás jött létre az idők folyamán a férfi és a nő között. A férfi keresi és a nő, az asszony megsüti a kenyeret. A férfi a kenyérkereső, az asszony a háztartást vezető fél. A férfi egész napját szolgálatának, hivatásának szenteli s nem ér rá háztartási dolgokkal foglalkozni olyan mértékben, ahogy azt a nő megteheti.

A feleségre hárul tehát a háztartás vezetése. Nagyrészt tőle függ a családi béke, a boldogság és az egyetértés. Az ő leleményessége segíti át a családot azokom az apró zökkenőkön, amelyek egy családi életben elő szoktak fordulni. Szelídsége, jósága, alkalmazkodási képessége és szerénysége alapja a biztos és boldog életnek.

Volt régebben egy bajtársam, aki — nézetem szerint — nem élt kedvező családi életet s ennek okát a feleségében láttam. Az illető elsején, — zsoldfizetésekor — amikor hazamentünk, megállt egy csemegekereskedés előtt s mondta, hogy rögtön jön. Kis csomaggal kezében tért vissza s kérdésemre elmondta, hogy a felesége nagyon szereti az édességet; neki kedveskedik. A divatüzlet előtt hasonló az eset. Egy pár selyemharisnyával lepte meg az asszonyt. Gyermekeinek máshol cukorkát vásárolt s említette, hogy most nagy lesz az öröm odahaza.

Különböző változatokban így tartott ez pár napig. Egyszer ezt, máskor amazt vett, de mindig olyan dolgokat, amelyeket nélkülözni lehetett volna. Egyszer egyszer elmentek zenét hallgatni vagy máshová szórakozni. Megfigyeltem bajtársamat. A hó első felében gondtalan és vidám volt. Arcáról le lehetett olvasni a megelégedést s azt, hogy mennyire örül az életnek. A hó utolsó napjaiban, mintha kieserélték volna. Ingerlékeny és gondolkodó lett. Ha hirtelen szóltak hozzá, megrezzent; látni lehetett, hogy gondolatvilága messze elkalandozott.

Látni lehetett rajta a sóvár vágyakozást elseje után. Bezzeg most nem kedveskedett semmivel az övének, hanem nagyon panaszkodott, hogy kevés a fizetés, mert ebből egy család embernek megélni nem lehet. Megkockáztattam, hogy talán még sem ez lehet a baj, hiszen más, bár szerényen, de mégis meg tud élni belőle. „Az nem lehet”, hangoztatta, „mert az én feleségem dolgozik, mint egy munkásnő és beosztással vezeti a háztartást”.

Felemlítettem, hogy az édességet, ha odahaza készítette volna el a felesége, talán sokkal kevesebbe került volna és hogy nem feltétlenül szükséges selyemharisnyában járni; hogy kávéházban 1918 óta nem voltam. Azt felelte, hogy ennyit csak megérdemel és el is vár a felesége. Tehát itt a baj!

Van egy régi, de igen jó és találó közmondás: „Addig nyújtózkodjál, ameddig a takaród ér!” Még eddig mindenki póruljárt, aki ebben a mindennapi közmondásban nem akarta a tapasztalat, a való élet köznapias szavaiba öntött törvényét figyelembe venni. Különösen a feleség legyen olyan, hogy háztartásának gyeplőit erős kezekkel tarthassa s így megakadályozhassa azt, hogy a féktelen igények az anyagi romlásba rántsák a családot.

Amint látjuk, a feleségre hárul a háztartás vezetése, aki azt okoszerű gazdálkodással, helyes beosztással úgy vezesse, hogy az ne csak egyensúlyban legyen, hanem hogy több-kevesebb megtakarítást érjen el. Ez a megtakarítás lesz közvetve alapja a későbbi boldog családi életnek. Hiszen a gyermekek nőnek, iskoláztatni kell őket, a kiadások emelkednek, de a bevétel nem, vagy csak nagyon kis mértékben. Már most, ha van megtakarított pénz, apránként ebből fedezhetjük a

többletet s ilyenmódon észre sem vesszük, hogy a gyermekek neveltetésével járó kiadásaink nagyok.

Ennek folyománya az, hogy a családfő nem lesz kénytelen újabb és újabb bevételi források után szaladgálni, nem fogja a pénzszerzés egész idejét lekötöni. Tudja, hogy háztartása jó kezekben van s a családi körben töltött idő alatt kipiheni napi fáradalmait, családja körében felfrissül. Mikor az irodában dolgozik, vagy ha a mezők úttalan-útjain portyázik, lelke nem küzd gondokkal s nem kalandozik haza, hogy vajjon most mit csinál az asszony? Egészen a hivatásáé.

Ne akarjunk többnek látszani annál, amik tényleg vagyunk. Ne utánozzuk a tehetősebb embereket se életmódban, se kedvteléseikben, mert ez jóra nem vezet. Elégedjünk meg szerény körünkkel s találjuk fel abban magunkat. Élünk bensőséges családi életet s ne a lát-szatra, ne a kifelé élésre helyezük a súlyt. Ne akarjon senki túltenni másokon. Szórakozásaink határát pénzügyi viszonyaink szabják meg s ne a jóbarát, vagy barát-nő. Nincs szükségünk teadélutánokra, mert erre illetékeinkből nem telik. Nem kell a füstös, rosszlevegőjű kávéházba járni tereferére vagy cigányzenét hallgatni. A jó családapa és anya minden szórakozást megtalál kedves, meghitt otthonában, gyermekei körében.

A mi asszonyaink legyenek mintaképei a jó feleségnek és anyának. Legyenek olyanok, hogy mellettük a szolgálatban kifáradt férfi enyhülést és nyugalmat találjon. Ne gondolja valaki, hogy az otthon, ha nincs fényűzően berendezve, nem szép és nem bír vonzóerővel. Legyen az egyszerű, de tiszta. Legyen az olyan hely, ahová szeretettel térjen be, ahová vágyakozzon a családfő.

Tudom, hogy az itt elmondottak sok bajtársam részéről két ellenvetéssel fognak találkozni. Ezeket az ellenvetéseket sokszor és soktól hallottam már. Az egyik az, hogy nem érdemes takarékoskodni, mert lám, azok, akik a háború előtt félretették a pénzeszközüket, milyen rosszul jártak: a békebeli ezrek ma már csak filléreket érnek. A másik ellenvetés pedig az, hogy az embernek örülnie kell, ha mai illetményeiből úgy, ahogy megél, de arra, hogy takarékoskodjék, senki sem gondolhat.

Aki felületesen gondolkodik, az tényleg igazat adhat ezeknek az ellenvetéseknek, pedig egyik sem állja meg a helyét.

Az első ellenvetésre egy hasonlattal felelek. Egy gazda hosszú esztendőket szorgalmas munkájával házat és egy kis gazdaságot szerzett magának. Tűzvész jön s házat, istállóját, marháját porrá égeti. A csapás nagy, mert hiszen egy egész élet munkáját semmisítette meg, de vajjon ok-e ez arra, hogy a gazda ne is igyekezzék magának soha többé új házat és istállót építeni azért, mert a tűzvész esetleg megismétlődhetik s ő újra leéghet? Nem fog-e minden szorgalmas és munkás ember kétszeres erővel nekilátni a munkának, hogy pótolja az elvesztetteket? A tűzvész Isten csapása volt, azt el kellett viselni, de vajjon vihethi-e valamire az, aki ölbe teszi a kezeit és mindig azon kesereg, hogy a tűzveszély miatt semmit sem képes gyűjteni magának?

Ilyen tűzvész volt a háború is. Háború mindig volt, amióta csak ember él a földön és lesz is mindig, amíg ember lesz. Ezt nem lehet elkerülni. Csakhogy háború nincsen ám minden tíz esztendőben, emberöltők kellenek ahhoz, hogy háborút éljenek át, a mostani világégéshez hasonló háborút pedig mi aligha fogunk már megélni. Pénzünk immár újra biztos és megingathatatlan s egyáltalában mincsem okunk félni tőle, hogy a ma félretett tíz pengő tíz esztendő múlva csak ötöt, vagy még kevesebbet fog érni. Ellenkezőleg, tizenötöt fog érni, ha közben kamatoztatjuk.

Mindnyájam áldozatai vagyunk a háborúnak, ez azonban nem ok a csüggedésre. Ujult erővel kell mekfognunk az elvesztettek pótlásának.

A másik ellenvetés, hogy tudniillik mai illetményeink a megélhetést nem biztosítják, csak egy kis módosítással állja meg a helyét. Csak a háború előtti megélhetési színvonalat nem biztosítják. Ha összehasonlítást teszünk, hogy mi mindenre telik ma és mire telt a háború előtt, akkor bizony rájövünk, hogy ma még sok mindenünk hiányzik. Mit kell tehát tennünk? *Le kell szállítanunk az igényeinket.* Aki a háború előtt mindennap húst evett, az ma hetenként kétszer eszik, akinek a háború előtt hat rend ruhája volt, annak ma mindcson, csak három, vagy kettő, aki a háború előtt szőnye-

get, cimbalmot, gramofont vagy aranygyűrűt vásárolt, az ma megvan nélküle is. A legszükségesebbekre ma is telik, ezt senki le nem tagadhatja. Különösen nem pedig akkor, ha a mi helyzetünket sok más száz és ezer ember helyzetével hasonlítjuk össze. Nagyon sajnós, de hány meg hány ember van, aki boldog lenne, ha csak annyi jövedelme volna is, amennyi egy fiatal csendőrnök van.

Igy van ez a takarékoskossággal is. Aki a háború előtt havonta tíz koronát tudott takarékbba tenni, az ma legfeljebb csak öt pengőt, vagy hármat tud nélkülözni, de valamit mégis csak tud és ez a fontos. A sok három meg öt pengő aztán végeredményében mégis csak öszszegyül.

És aztán ma már megvan az embernek a biztos reménye arra, hogy ha lassan is, de bizonyosan haladunk a békebeli színvonal felé. Ki tagadhatja, hogy a mai viszonyok a háború alatti, vagy háború utáni évek viszonyaival szemben milyen lényeges haladást jelentenek s bizonyosak lehetünk benne, hogy már két-három esztendő múlva ugyanezt fogjuk elmondani a mai viszonyokkal való összehasonlítás után is.

Láttam olyan próbacsendőrt, aki illetményeiből havonta 20 pengőt tesz takarékbba. Nem értem, hogy miért ne tudná ugyanezt megtenni egy idősebb csendőr is, akinek mégis csak magasabbak az illetményei.

Nem akarok elfogult lenni, beismerem, hogy nős embernek nehezebb takarékoskodnia, mint egy nőtlennek, különösen, ha gyermekei vannak. De itt megint csak az asszonyhoz térek vissza: ekkor legalább arra kell törekedni, hogy adósság ne legyen. Ez is takarékoskosság, és pedig olyan takarékoskosság, amely jórészt az asszonyon mulik. Hány olyan csendőraltszti család van, amely, ha nagyon szerényen is, de ki tud jönni az illetékeiből, nem tudnám megérteni, hogy amit az egyik meg tud csinálni, miért ne tudná ugyanazt megtenni a másik?

A milliók korszaka elmúlt, a fillér visszanyerte rég elvesztett hecsületét. És újra igazság lett — némi módosítással — a közmondás is, hogy: *„Aki a fillért nem becsüli, pengőt sem érdemel“.*

Az ittasság kérdésének vizsgálata a katonai bünvádi eljárásban.

Irta: Dr. KRANTZ DEZSŐ alt. ügyész.

Nálunk, Magyarországon, hol a szeszes italok élvezésében rejlő veszedelmeknek, mint a bűnözés gyakori tényezőinek felismerése kifejezett tilalmi törvény hiányában inkább az iskolai és társadalmi nevelés erkölcsi pilléreire támaszkodik, a most felvetett kérdés még nem vesztette jelentőségét, jóllehet az általános műveltség terjedése, a néppel való behatóbb foglalkozás, a sportolás iránti érdeklődés és kedv fölkelése, s részben a megnehezült élet- és kereseti viszonyok joggal biztatnak az állapotok javulásával.

A népesség túlnyomó számát kitevő polgári lakosság egyedei által ittás állapotban elkövetett bűncselekményeknek megtárgyalását más alkalomra hagyom. Addig is csak reá akarok mutatni, mily gyakran jut a nyomozó csendőrnök is feladatául, hogy az ittás állapotban elkövetett, tudomására jutó bűncselekményeknél, akár a tanúk vonatkozó észleletének helyes megrögzítése, akár saját közvetlen tapasztalata által megnyugtató támpontot nyújtson a királyi ügyésznek, illetve a bíróságnak arra nézve, vajjon az ittassággal védekező terhelt csakugyan ital hatása alatt állott-e, s vajjon valóban feltehető-e róla, hogy nagyfokú részegsége folytán cselekményének következményeit átlátni képtelen volt.

Szűkebb körünkben, a katonai büntető bírászkodásban is előfordulnak esetek, melyeknél az

ittassággal, az ittasság fokának megállapításával, hatásának megítélésével kell foglalkoznia — elsősorban a bíróságnak, mely tudvalevően a mi hadseregünkben a népbírói rendszer elvének megfelelőleg a szakjogászok kívül laikus elemből is áll.

Ama nagy érték megvédésében, amelyet a csendőr erkölcsössége, mint kötelességérzetének, hűségének és megbízhatóságának támasza a szolgálatra jelent, őrizkednie kell az iszákosságtól, mert ezen erkölcsi fogyatkozás elvonja az embert szolgálati kötelemétől, gátolja, hogy illetteivel beérhesse, megfosztja becsületétől és egészségétől, gyakran büntettekre csábítja és romlásba dönti.

Az egyszerű ittasság szolgálaton kívül, ha első ízben fordult elő és — ugyanily alakban — a második elkövetési esetben is, mint a Szolgálati Szabályzat I. Részének 16. pontjába ütköző fegyelmi kihágás részesül megtorlásban. Ha ellenben a szolgálton kívüli lerészegedésbe a csendőr másodszor is visszaesik, e cselekménye már fegyelem és rend elleni vétség.

Meg kell jegyeznünk, hogy a Szolgálati Szabályzat I. Részének 16. pontjában említett „iszákosság” — melyet helyesebbnek vélek az eredeti német szövegben használt *Trunkenheit* fogalmat kifejezőbb „megittasodás” szóval fordítani —, illetve a Kbtk. 269. §-ának *h*) pontja szerint fegyelem és rend elleni vétségben említett „lerészegedés” fogalmi jelentéshez képest nem minden megnyilvánulása az alkoholélvezetnek, nem minden „szesztől felhevült állapot” esik a hivatkozott fegyelmi kihágás, illetve vétség alá, hanem csak az, amely a katonai állás tekintélyének kétségtelen sérelmével is járt, amelylyel illendőséget sértő rendetlenkedések, garázdálkodások voltak egybekötve.

Közérkölciség elleni vétség gyanánt bünteti a katonai büntetőtörvény (7. és 797. §§) a részegséget abban az esetben, ha a különben büntett vagy vétség oly teljesen ittas (3. §. *c*) és 5. §. *c*) állapotban követett el, amelyet a tettes nem a büntett vagy vétség véghezvitelére irányuló szándékból idézett elő.

A szolgálathoz való megittasodás által elkövetett deliktumoknál különböztetni kell egyfelől az őrszolgálatban, másfelől a minden egyéb szolgálathoz történt megittasodás között.

Ha magát a csendőr, miután bármilyen szolgálatra, az őrszolgálat kivételével, kivezényelték, megittasodás által a szolgálat megkezdésére vagy kellő teljesítésére képtelenné tette, fegyelem és rend elleni büntettet, illetőleg vétséget követett el. Akkor büntettet, ha ittassága miatti szolgálathoz képtelensége által kárt okozott, avagy ha teljesen lerészegedvén, ebben a teljesen ittas állapotában valamely, különben büntett gyanánt jelentkező cselekményt követett el. Ellenben, ha nem okozott kárt, avagy akár teljesen ittas állapotban nem követett el valamely, egyébként „büntett” gyanánt tekintendő cselekményt, hanem csupán „vétséget” avagy még ezt sem, akkor magatartása csak fegyelem és rend elleni vétséget állapít meg.

Az őrszolgálatban való megittasodás az őrszolgálat minősége és a megittasodás által a szolgálathoz keletkezett veszély vagy kár szerint az őrszolgálati kötelességsértés büntetést, illetőleg vétségét állapítja meg.

Ha már most az esetek a fegyelmi megtorlásra hivatott eljáró, illetőleg a bíróság elé kerülnek,

ott, ahol az ittasságnak a megtorlást tekintve könnyebb alakjáról, a szolgálaton kívül szerzett egyszerű ittasságról van szó, az ily eset csekélyebb jelentőségére tekintettel is általában elegendő lesz, ha az ittasságot szakértők közrevonása nélkül, pusztán tanuk meghallgatásával, önállóan állapítjuk és ítéljük meg.

Az ittasság felől a tanuhoz intézett kérdéseknél soha se tegyük fel a kérdést így: hogy „Józan volt-e N. N., vagy ittas?”, avagy: „Kis mértékben, nagyobb fokban, avagy teljesen ittas volt-e?”, hanem hívjuk fel a tanut, hogy írja le az állítólag ittas egyéneken tett megfigyeléseit, amelyekből a bíróságnak módjában lesz leszűrnie a maga meggyőződését. Ha ugyanis a kérdést egyenesen az ittasságra tesszük fel, ez a tanuknál gyakran zavarra vezet s ha egyszer már nyilvánították az e tekintetben igazán szubjektív véleményüket, ahhoz csak azért ragaszkodnak, nehogy kijelentésük módosítása miatt ingadozónak látszassanak. A katonai szolgálathoz viszonyokkal nem ismerős polgári tanuknál különösen észlelhető törekvés, hogy segíteni akarván a bajba jutottnak, nem ismervén a katonai büntető jogszabályok rendelkezéseit, elvetik a tárgyilagosságot, s hol túlozzák, hol mérsékeltebbre fogják az ittasság állapotát.

Tapasztalt jelenség, hogy azok a tanuk, akik a körülményeknél fogva és szakmabeli tapasztalataik alapján a leghűebben tudnák előadni az ittasság fokát és állapotát, nevezetesen a korezmárosok, kantinosok és alkalmazottaik, úgyszintén a katonai ivópajtások, nem szívesen ismerik el, hogy az ő helyiségekben, illetve társaságukban volt csendőr nagyobb fokú ittas állapotba jutott.

Az ittasságra vonatkozó tanuvallomások, orvosszakértői ellenőrzés nélkül, csak viszonylagos értékűek s így — különösen a teljes ittasság kérdésében — a vádlott beszámíthatóságát illetőleg egyedül reájuk ítéletet alapítani nem lehet.

Vannak ugyanis a csendőr életében és szolgálathoz való cselekvési momentumok, amelyek a folytonos iskolázás, gyakorlás által szokásává, öntudatlanul is vérévé válnak.

Nem cáfolja meg tehát döntő módon a teljes ittasságával és ez állapota folytán cselekményéről mit sem tudással védekező vádlottal szemben ezt a védekezését pl. az a tanuvallomás, mely egyébként hitelesen igazolja, hogy vádlott, miután ittasságában garázdálkodott avagy előljárójával szemben súlyos függelemsértést követett el, ezt követőleg valamely megszokott, rendes kötelességében álló szolgálathoz való tevékenységet fejtett ki pl. abrakoltatás idején ebbeli kötelességének ellátásához minden különös figyelmeztetés nélkül hozzá látott, annak pontosan eleget tett.

Ugyanígy nem lehet minden további nélkül elvetni a teljes ittassággal való védekezést, habár megállapították, hogy az ittas alárendelt a vele szemben fellépett, őt letartóztatott előljárót személy szerint fölismerte, nevén és rendfokozatán szólította. Az ittas állapotban is lehetséges, világosabb pillanatoktól eltekintve, az előljáró megpillantásakor való öntudatlan gondolattevékenység is nyilvánulhat. Mégis hiányzik az elhatározó pszichológiai képesség, a tettes ama képessége, hogy belássa tetteinek jogtalanságát és az a képessége, hogy akaratát ezen belátásának megfelelően irányítsa.

Hasonlíthatatlanul értékesebb, mert megbízhatóbb mint a gyakran elfogult tanuk vallomása, az ittas embernek orvos általi megvizsgálása által nyert reális bizonyíték. Ha mindenkit, akit valamely büntetendő cselekmény miatt letartóztatásba vettek, ittasságára nézve orvos által mielőbb megvizsgáltatnák, ami nagyobb helyőrségekben nem ütközik különösebb nehézségbe, azzal sok kétséget, még több munkát takarítanak meg a bíróságnak. Hiszen majdnem minden bűncselekménynél, de különösen valamely súlyos katonai deliktummal kapcsolva, legalább is könnyű ittasság szokott jelentkezni, vagy összeköttetésbe hozható a terhelt cselekvésével.

Mindaddig, amíg az orvos a gyanúsított előjáró parancsnoksága részéről a szükséges megállapításokat és intézkedéseket foganatosító előzetes közigazgatási eljárásban ittassági esetekben nem állandóan közrevont tényező, amíg tehát a bíróságnak nem áll módjában már a tényvázlathoz mellékelni orvosi leletből — amelyben az orvosi megvizsgálás közelebbi időpontját (óráját) mindenkor tanácsos feltüntetni — határozottan felismerni a terheltnél fennállott ittasságot és annak fokát, fontos feladata elsősorban az ügyésznek, hogy amennyiben teljes ittasságról van szó, megfelelő anyagot szerezzen be a szakértő számára. E végből meg kell tudni a tanutól az ittasság gyanujában álló terhelt viselkedését; meg lesz állapítandó, minő szeszes italokat, mily mennyiségben, mely idő alatt fogyasztott, miképp bírja tapasztalat szerint a szeszes italokat s általában, vajjon e tekintetben esetleges intoleranciája nincs-e születésébeli terheltséggel összefüggésben; hogy elfogadható-e nála az állítólagos emlékezetbeli hiány stb.

A ritkábban előforduló esetekhez tartozik, midőn a terhelt, illetve a vádlott patológikus ittasságban cselekedett.

Itt tekintsünk el azoktól az esetektől, melyekben a szellemi tevékenység zavara öröklött diszpozíciókra, agybántalmakra, korábban szenvedett sérülésekre, az alkohol iránti abnormális intoleranciára vezethetők vissza. Ezeket a bíró, aki az előéletet, az öröklött terheltséget vizsgálja, nem hagyja figyelmen kívül.

A patológikus ittasság — szeszmérgezés — azonban ily hajlamosság nélkül is beállhat, ha oly ártó körülmények találkoznak össze, amelyek az alkohol hatóerejét megsokszorozzák. Ilyenek gyanánt említi Krafft-Ebing a hirtelen behatásokat, a testi megerőltetést, éhgyomorral való szeszesital fogyasztást stb. Ha pl. a csendőr valamely, több óra hosszant forró napon teljesített járőrszolgálat közben pihenő alatt csak kevés szeszes italt fogyasztott, azután pedig a menet további folyamán a legesztelenebb cselekményeket követi el, nem szabad nála a szokás szerinti teljes ittasságra gondolnunk, melynek talán lényeges kriteriumai hiányoznak.

A patológikus ittasság ismérvei lényegben is különböznek a teljes ittasságétól.

Az elsőnél az élvezett szeszes italok mennyisége nincs arányban a megnyilvánult hatással; az alkoholévezet idejét a pszehozis kitörésétől gyakran hosszabb időköz választja el; a patológikusan részeg mozgásai erőteljes, energikus mozdulatok s nem a teljesen ittas jellegzetes támolgyása.

Az ilyen, határozottan elmezavarral járó szesz-

mérgezés esetén a terhelt is tévútra vezethet, ha intelligenciájának alacsonyabb fokán nem lesz figyelmessé arra a különös állapotra, amelyben az értelmét hirtelen veszítette. Nyilván azzal fog védekezni, hogy megittassodott s nem tudja, mit csinált. Inkább a tanuk vallomásai fognak a helyes nyomra vezetni, kik eleinte nem is észlelték a terheltet, hogy olyan ittas lenne, míg hirtelen úgy kezdett viselkedni „mint egy örült“ s „mint egy vadállat, csapkodott maga körül“.

Az ügyésznek és bírónak tehát már a tanukhoz intézendő kérdések feltehetőse, illetőleg a tanuk által önként előadott észleletek jelentőségének felismerése érdekében ismernie kell a szeszmérgezés tüneteit is: az érzéki káprázatokat és az öntudat megzavartatásait. A káprázatok tartalma az ilyen betegre nézve rendszerint félelmetes; nagyfokú szorongást idéz elő s gyakran mások megtámadására készíti. Legsúlyosabb hatása az öntudat teljes felfüggesztése, gyakran az epileptikus görcsökhöz hasonló rángási görcsökkal összekötve, melyeket épúgy, mint a nehézkóros rohamot, teljes amnesia követ. Más esetekben a roham egyszerű dühöngésben és erőszakos, minden észszerű ok híján levő támadásban vagy eleven hallucinációkban és intenzív szorongásban nyilvánul, mikor is a beteg a legvadabb módon védekezik a hallucinált veszedelem ellen és a delirium alkoholikum ezen nehézkórszerű, öntudatlan állapotában a legvérengzőbb tettekre ragadtatja magát.

A roham vagy rögtön a szesz élvezése után, vagy akként tör ki, hogy az illető az ivás után nagyobb hőfoki különbözetnek teszi ki magát, pl. a meleg koresmahelyiségből a hideg levegőre megy; de kitörhet a roham akkor is, ha az italtól felhevült egyén nagyobb ingerlékenységében aránylag csekély ok miatt izgatottabb lesz és ez az izgalom, hozzájárulván a mérgezés tényezőjéhez, ezzel együtt teljes öntudatlanságot idéz elő. Objektív ismertetőjele ez állapotnak az emlékezés teljes hiánya, melyet azonban az elkövetett büntett palástolása végett szimulálni is szoktak. Ily esetben kiválóan a szakértő feladata a szeszmérgezés körjelenségeiből megállapítani, hogy színlelés vagy valószínűsleges amnesia forog-e fenn.

A szeszmérgezés folytán beállott hallucinatórikus vagy szorongási állapotok tartama alatt véghezvitt cselekedetekre, mint pl. személyek megtámadása és gyújtogatás, a beteg rendszerint elég világosan emlékezik vissza s ez megkönnyíti a bírót és az orvosszakértőt feladatát. Még könnyebb a krónikus alkoholizmus folytán kifejlődött kóros állapotban véghezvitt törvénytörő cselekmények fölismérése és elbírálása, mert ezek részint a rendszerített téveszmék és káprázatok, részint a kóros ingerültség, vagy a hanyatló elmebetegség egyenes folyományai.

Mindez igazolja, hogy miként az ittasság intenzitásának ama foka, amelynél a beszámíthatóság kizárandó, nem határozható meg elvontan és egységesen, úgy maga a beszámíthatóság sem elvontan, hanem mindenkor a konkrét eset szempontjából, a bírótól vizsgálandó. Az orvos ugyanis nincs abban a helyzetben, hogy arra a kérdésre, vajjon a tettes a cselekmény elkövetésekor öntudatos állapotban s akaratának szabad használatában volt-e, tudományosan megalapozott feleletet adhatna. Ezt

a kérdést így sohasem kellene az orvosszakértőnek feltenni, mert a pszichológus kriteriumok megállapítása a bíróság feladata. Ha bebizonyított tényként áll a bíróság előtt az, hogy valaki büntetendő cselekményt az embereknél megszokott rendes kiszámítással és tervszerűséggel követett el s a cselekmény tettesében a szakértők a támasztott kételyek dacára sem képesek felismerni és megállapítani oly lelkiállapotot, mely a beszámítást kizárja: akkor a bíróság saját mérlegelése alapján a bebizonyított tények szerint ítél s a cselekményt a tettesnek be fogja számítani.

Egy utazó zsebtolvaj tettenérése.

Irta: KOVÁCS JÁNOS IV. tiszthelyettes (Csanakhegy.)

Szolgálati Utasításunk a vasútügyi leti járőrök kötelességévé teszi az utazó közönség megfigyelését és a vasúti lopások meggátlását. A vasútügyi leti járőröknek ez a kötelessége különösen a nagyobb forgalmú és fővonalak mellett fekvő vasúti állomásokon bír fontossággal, mert különösen az ilyen állomásokon garázdálkodnak az úgynevezett utazó zsebtolvajok, akik áldozataikat a többnyire jóhiszemű, kevésbé elővigyázatos vidéki utazóközönségből szedik. Ezek leleplezése többnyire nehéz, mert a meglopott egyén többnyire csak néhány állomással tovább, vagy csak megérkezése után veszi észre, hogy meglopták s a nyomozónak még megközelítőleg sem tud adatokat szolgáltatni a lopás helyére vagy a tettes személyére vonatkozólag.

Az utazó zsebtolvajok különös ügyességgel, de majdnem mindenütt azonos módszerrel követik el lopásaikat. Rendszerint megvárják egy-egy vonat beérkezését; ilyenkor mindenki — különösen olyanok, akik ritkábban szoktak utazgatni — izgatott, siet, hogy le ne maradjon, hogy helyet kapjon, vagy hogy podgyaszát felrakja s figyelmét mindez annyira elvonja, hogy az utasokkal egyáltalában nem törődik. Ekkor azután reáveti magát előre kiszemelt áldozatára az utazó zsebtolvaj s pillanatok alatt megfosztja pénztárcájától.

Persze ritkán van reá lehetőség, hogy a csendőr a zsebtolvajt éppen munkája közben érje tetten, azért azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha egy ilyen tettenérést röviden leírok.

1920 őszén a Salgótarján és Hatvan között közlekedő személyvonatokon vonat-ellenőrző szolgálatot teljesítettem.

Ebben az időben a hatvani vasútállomáson mind gyakrabban fordultak elő zsebtolvajlások. Az állandó vasútügyi leti járőrök, különösen a be- és kifutó vonatknál, éber figyelemmel ügyeltek, de a tolvaj kiletére rájönni, vagy azt tettenérni mégsem sikerült, valószínűleg azért, mert a kalapban szolgálatot teljesítő csendőrtől a zsebtolvaj könnyen tudott óvakodni.

A tolvaj leginkább a gyér világítás mellett éjjel után a Budapest felé induló vonat utasaiból válogatta áldozatait, mert az embereken éjjel erőtevéő álomosság és az ezzel járó kisebb óvatosság s ezenkívül a rossz világítás is megannyi megkönnyítői voltak a lopásoknak.

Vonatellenőrző szolgálatom közben egyszer éjjel előtt 9—10 óra között érkeztem személyvonatommal Hatvanba, csak reggel öt órakor indulhattam vissza; a várakozási idő egy részét a II. oszt. váróteremben pihenéssel töltöttem. Hajnalban 3—4 óra között arra ébredtem fel, hogy a mellettem levő padon egy idősebb házaspár egy fiatalabb hölgyvel beszélgetett. Az idős úr azt beszélte a fiatal hölgynek, hogy ő nyugdíjas adóhivatalnok és 350.000 korona megtakarított pénzükön ruhaneműt és lábbelit vásárolni mennek Budapestre a saját és felnőtt tanuló fiú- és leánygyermekük számára. Nemsokára azután közelgett az idő a vonat indulásához s az öreg úr eltávozott az állomás csarnokában levő jegypénztárhoz, hogy jegyet váltson.

Unalmamban magam is felkeltem és kimentem az állomási csarnokba s ott az utasokat nézegettem. Egyszerre feltűnt nekem, hogy a jegypénztár kijárata felől

a pénztárral szemben egy elég jól öltözött férfi áll és a jegyváltó közönséget szemléli, de sem jegyet nem vált, sem nem távozik.

Közben gyakran körülmézett, mintha azt fürkészte volna, hogy nem figyel-e valaki? Bár én figyeltem, ő engem nem igen láthatott, mert egy sötét sarokba voltam húzódva, de ha esetleg látott is, valószínűleg nem tűntem fel neki, vagy nem nézett csendőrnek, mert csukaszürke egyenruha, ugyanolyan sapka, bakancs, derékszíj, szurony és pisztoly volt a felszerelésem.

Természetesen azonnal elhatároztam, hogy ezt az embert szemmel fogom tartani.

A sok utas között a már előbb említett öreg úr is a jegypénztárhoz került s míg a jegyét megváltotta és a pénzt ismét zsebre tette, az én emberem egy fél lépést előre lépett és kissé lábhegyre emelkedve figyelte, hogy az öreg úr hová teszi pénztét. Ezután mindketten eltávoztak a pénztártól. Én persze — mintha csak unalmából tenném — utánuk sétáltam. Az öreg úr mitsem sejtve bement előbbi helyére, míg a zsebtolvaj őt az előcsarnokban sétálva a váróterem ajtóüvegén keresztül állandóan figyelte.

Végre beszállást jeleztek s én a Perronra nyíló leg-rövidebb úton sietve kimentem és a Perronnak egy vad-szólóval befutott oszlopa mellé húzódtam, ahonnan jól lehetett figyelni. Láttam, hogy az öreg házaspár a váróteremből lassan a vonathoz megy, a zsebtolvaj utánuk, s mikor látta, hogy az öreg úr feleségét az egyik személykocsi hátsó végén segíti felszállni, ő ugyanannak a kocsinak az első végén gyorsan felszállt és a kocsin végigfutva, a hátsó végén az éppen felszálló öreg úr mellett hirtelen leszállt. Leszállás közben az öreg urat — látszólag ügyetlenségből — úgy meglökte, hogy majdnem hanyattesett, eközben azonban a belső zsebéből a pénztárcáját olyan ügyesen kikapta, hogy az öreg úr észre sem vette.

A pénztárcá kivétele után a zsebtolvaj gyorsan leugrott a lépcsőről és a Perron felé akart sietni, mintha valamit ott felejtett volna. De ekkor már én is ott voltam, aki az egészet természetesen végignéztem, úgy hogy a tolvaj a lépcsőről egyenesen az én markomba ugrott.

A kezembe ugrott tolvajt jól megmarkolva, az öreg úr után kiáltottam, hogy jöjjön vissza, mert ellopták a pénztét. Ezt a pár másodpercet és a gyér világítást a hirtelen feleszmélt tolvaj ügyesen ki akarta használni, mert a kezében volt pénztárcát a kocsi alá, a vágányok közé dobta, honnan a kalauz lámpája segítségével vettük ki. A tolvajt a károssal és pénztárcájával együtt az állomás ügyeleti járőrnek átadtam.

Az öreg úr 50.000 korona ajándékot kínált tolvaja elfogásáért, amelyet természetesen köszönettel visszautasítottam s megelégedtem a hálálkodásával. A zsebtolvaj kikérdezésénél már nem lehettem jelen, mert a vonatom indult vissza Salgótarjánba, de gondolom, hogy elnyerte méltó büntetését. Nem tudom a káros nevét sem, de azt hallottam, hogy az eset után a hatvani állomást a zsebtolvajok hosszú időre elkerülték.

Jól megértsd: nemzet és sokaság egymástól különböznek. Amaz együvé állott egész, ez több egyesek most ilyen, majd olyan számban és alakban történt összecsoportozása. Amannak van állandó pályaköre, melyen a vele összeköttetésben levő nemzetek sorában lassabban vagy gyorsabban, de bizonyos egyetemi rendszerrel mozog; emennek kimért utai nincsenek. Amaz a Balaton, mely saját partjai közt százak óta van és tápláltatik; ez a hullámok, mik a Balatonon gyakorta látható ok nélkül támadnak s ismét eltűnnek.

Nemzet való szelleme s körülményein épült természetes szükségéi s törekedései, a sokaság hullámzó, zajos tolongása miatt, igen sokszor nem kivihetők. Mert a sokaság egyesektől s gyakran saját haszna ellen ingereltetik; s vagy vezetője céljai után értetlenül megy, vagy vezető nélkül hagyatva vakon rohan.

Kölcsey.

Az első halott.

Irta: KARIKA KÁLMÁN csendőr (Mór).

Ki ne emlékezne még a végzetes napra, 1914 július 28-ára, amikor a legelrejtettebb falu zugába is eljutott a vészkiáltás: kitört a háború! Innen-onnan már tizenhárom esztendeje ennek, mégis úgy emlékszem rá, mintha tegnap lett volna, pedig ez a tizenhárom esztendő legalább is kétszer olyan hosszú volt, mint a többi. Milyen mozgolódás támadt egyszerre! Milyen készségesen, milyen hűségesen és lelkesedéssel sietett mindenki a zászlók alá, hogy a haza hívó szavának eleget tegyen.

De nem a háborúról akarok írni, erre én nem vagyok hivatott. Csak egy kis történetet akarok leírni a háborúnak ebből az első, lelkesedésteljes idejéből. Nem tudom, igaz-e vagy nem, nekem egy csendőr bajtársam mesélte egy éjszakai portyázás közben, én itt csak tovább mesélem.

1914-ben megtörtént a Száván az átkelés. Harszomjas csapataink türelmetlenül várták, hogy végre szemtől-szembe kerüljenek a szerbekkel. A szerbek azonban jártasabbak voltak a háborúban, mint mi, hiszen alig két esztendővel azelőtt fejezték be a balkán-háborújukat. Aztán meg — mi tagadás — vitéz nemzet is a szerb, így a mieink méltó ellenfélre találtak bennük. Ha a mieink egyet lőttek, a szerbek tízzel válaszoltak. Ebben a legeslegesítő összeesapásban esett el az én kis történetemnek a hőse is, Langos Róbert kolozsvári közbíró, aki egy szerb golyótól találva, ott a helyszínen meghalt. Langos Róbert volt a világháború első halottja a Monorchiában. Amint a harc heve lecsendesedett, bajtársai szép temetést rendeztek számára s ott tették örök nyugalomra a Száva partján. Valószínű, hogy ma már az ő sírja is, a többi sok ezerrel együtt, a névtelenek közé tartozik.

Dicsőségesen előnyomuló csapataink egymásután aratták győzelmeiket a szerbek felett és foglalták el a szerbek pozícióit. Sabác elestének hírére örömmámorban úszott a nemzet, de volt Kolozsváron egy özvegy anyja, aki nem örülhetett Sabác elestének, mert szomorú levelet kézbesített neki a posta: a fia elesett.

Bizony, nagyon sok anyja követte azután a szegény özvegy Langosné a gyászban, de özvegy Langosnéval a hadvezetés egészen különös kivételt tett, elhalt fiának egész felszerelését és puskáját is eljuttatták özvegy édesanyjához, aki fájó büszkeséggel őrizte meg a neki oly drága ereklyét.

Teltek-múltak az évek, Langos Róbertet nagyon-nagyon sokan követték a hősök útjára. Az élők aztán befejezték a háborút, — nagyon jól tudjuk és érezzük, hogy miként. Ellenségeink elrabolták tőlünk ezeréves földünket s az első halott, Langos Róbert szülővárosa, Kolozsvár is idegen kézre került.

A megszállók természetesen azzal kezdték, hogy kihirdették az ostromállapotot és elrendelték mindenféle fegyvernek a beszolgáltatását. Özvegy Langosnénak is meg kellett volna válnia a drága ereklyétől. De ő nem adta. Érezte, hogy joga van hozzá, oda nem adta volna a világ minden kincséért sem.

De a megszállók megtudták, hogy az özvegy fegyvert „rejteget”. Járőr ment ki hozzá, házkutatást tartott nála és megtalálta a puskát. Az özvegy sírt, jajveszékelt, könyörgött, hogy ne fosszák meg egyetlen fia emlékétől, de hiába volt minden. Azaz, hogy a kutató tiszt kivételt tett vele. Ott a helyszínen kettétörte a puskát és aztán visszaadta. Most két darabban őrzí özvegy Langosné.

Eddig szól az én kis történetem, amit nekem a járőrvezetóm elmesélt. A Langos Róbert puskája most kettétörve, megnyomorítva fekszik Kolozsvárt s várja-várja, hogy újra megszólaljanak a puskák — a többiek. Ő maga most már örök némaságra van kárhoztatva, pedig majd egyszer egészen bizonyosan újra ő is ott lett volna a többi között. És én úgy érzem, hogy ez a kettétört puska szimbólum, élő és vádoló szimbóluma annak a sok puskának, amit magunk törtünk el éppen akkor, amikor legnagyobb szükségünk lett volna rá. De ne legyen szimbóluma a magyar nemzet és a magyar hadsereg sorsának, vigyázzunk, bajtársak, nehogy a többi magyar puska is a Langos Róbert puskájának a sorsára jusson!

A MI HŐSEINK

Kurucz István tiszthelyettes.

A tábori csendőrtanfolyam elvégzése után mint tábori csendőr a miskolci volt gyaloghadosztályhoz nyerte hadrendi beosztását.

Ezt a hadosztályt a világháború kitörésekor — a mozgósítás befejezés után — azonnal az oroszok ellen irányították. Miskolcra 1914 augusztus 8-án indultak el s 12-én már Ravaruszka környékén erős harcokban állottak.

A harc napokon keresztül váltakozó szerencsével folyt. Végül is azonban augusztus 22—26. közötti időben győzött az orosz túlerő. A hadosztály a szó szoros értelmében megsemmisült. A hadosztályparancsnok, a vezérkari főnök és a tisztek nagy része elesett.

A vezető nélkül maradt csapatok szétszóródtak a szélrőzsa minden irányában s pánikszerűen menekültek. A hadosztályvonattal senkisémm törő-

Kurucz István tiszthelyettes.

dött, ami az adott viszonyok mellett könnyen érthető.

Kurucz tiszthelyettes a vonatonál volt beosztva s Dolinszky Sámuel tiszthelyettesel egyetemben a hadosztálypénztár őrzése volt a feladata. A nagy zűrzavarban minden igyekezete arra irányult, hogy a vonatonál a rendet fentartsa s így a visszavonulást lehetővé tegye. Az utak tele voltak menekülő katonákkal, akik a közeledő oroszokkal rémítgették a kocsisokat. Kurucz tiszthelyettes erélyes fellépésének volt köszönhető, hogy ki nem tört a pánik. Biztató szavai lelket öntöttek a csüggedt katonákba; rövid idő alatt 20—25 főnyi osztag felett rendelkezett, s így meg volt a reménye, hogy a vonatot a szanaszét esatangeló orosz osztagoktól megvédelmezheti.

Hopky község felé közeledtek. Minden oldalról hallatszott a jellegzetes orosz géppuska kattogás. Kurucz tiszthelyettes egy járőrt küldött ki annak megállapítására, hogy — hátukba kerülve — nem szállták-e meg az oroszok a községet?

Szabad az út — jelentette a járőr.

Közben parasztok is érkeztek a község felől, akik szintén biztosították Kurucz tiszthelyettest, hogy nincs ellenség az egész környéken.

Amint azonban a község alá érkeztek, egy vízimalom előtt ácsorgó parasztoktól tüzet kaptak. Pár pillanat múlva pedig orosz katonák rohantak ki a malomból s megtámadták a vonatot. . . . Rövid

tűzharc után parázs kézitusa kerekedett. Kurucz, Dolinszky, Nagy-Ökrös Sándor tiszthelyettesek mindenütt előljártak! Dolinszky tiszthelyettes szuronyal támadt egyik oroszra, a másik azonban fegyverére sujtva összetörte azt s már-már Dolinszkybe mártotta szuronyát, amikor Kurucz tiszthelyettes látván bajtársa veszélyes helyzetét segítségére sietett s agyonszurta a támadót . . .

Vitézségük eredménye a számos halotton és sebesültön kívül 23 fogoly volt. A vonat megmentése sikerült.

Másnap a kassai hadtestparancsnok elé vezették a csendőröket. Egy 60. gyalogezredbeli főhadnagy volt a tolmács. Boroevics megdicsérte őket s elrendelte, hogy be kell adni kitüntetésre, ami meg is történt.

A kitüntetési javaslat azt mondja róla: „1914 augusztus hó 27-én a 15. gyaloghadosztály vonatát egy erős ellenséges osztag, amely még Hopky község orosz érzelmű lakosságától is támogatásban részesült, a leghevesebben megtámadta. Ez alkalommal Kurucz tiszthelyettes oly vitézül viselkedett, hogy nagyrészt az ő magatartásának köszönhető, hogy az egész vonat nem lett az ellenség zsákmányává. Ezenkívül 18 orosz és 5 martalócot fogott el, akiket folytonos harcok és igen veszélyes körülmények között eszkortált Tomaszowba“.

Kurucz István tiszthelyettes az 1. o. ezüst vitézségi érmet, Dolinszky Sámuel tiszthelyettes pedig a 2. o. ezüst vitézségi érmet kapta hősiességéért.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Lótolvajok elfogása.

Irta: KERÉKES FERENC tiszthelyettes (Somogyvár).

Azt minden csendőr bajtársam tudja már, hogy ha lólopásról van szó, az esetek kilencven százalékában cigányok körül kell kereskedni. Ritka az olyan lólopás, amelyben cigány ne lenne benne, akár mint tettes, akár mint bűnrészes, orgazda stb. Magának a bűncselekménynek a természetén kívül azt hiszem, ez is oka annak, hogy a lólopási esetek kiderítése igen nagy fáradsággal jár. A nyomozás maga a legtöbbször nem nagyon nehéz, nem olyan nehéz, mint pl. egy gyújtogatás kiderítése, mégis fárasztó, mert nagy fizikai teljesítményeket követel. Aki lovat lop, az természetesen nem fog gyalog menekülni, már pedig lóháton csak egyetlenegy éjjel is hihetetlen utakat lehet megtenni, különösen annak, aki a lovat nem is kiméli.

Főleg ez a tanulsága az alább leírt esetnek. Ha a csendőr egy-két nap alatt nem ér el eredményt, nem szabad lemondóan legyintenie, hogy most már úgyszem lesz eredmény, hanem nyomozni kell és újra nyomozni és találni napokon és éjszakákon keresztül, az esetnek ki kell derülnie, mert egy lovat nem lehet zsebretenni, aki keresi, annak okvetlenül reá kell találnia. Aki sajnálja a fáradságot, az nem való csendőrnek, de különösen nem való aztán arra, hogy lólopást nyomozzon, mert az bizony nem fog eredményt elérni.

A másik tanulsága az alább leírandóknak önmagától adódik. Lapunkban a Tanulságos Nyomozások rovatában olvashatjuk hétről-hétre, hogy az egyes esetekben mit és hogyan kell tennünk, de még nem olvastam olyan közleményt, amiben arra is példa lett volna, hogy mit nem szabad tenni. Én azért itt leírom egy járőrvezető bajtársamnak a hibáját is, talán másban hamarabb és jobban meg fogjuk látni, mint magunkban. Nem szándékom az illető bajtársat pellen-gérre állítani, elvégre okom sem volna reá, azért a

nevét nem írom ki, de magát az esetet leírom, mert meg vagyok győződve róla, hogy tanulságos.

Ezelőtt 12 esztendővel, a háború alatt, 1915 augusztus 1-től december 24-ig a marcalii őrsöt vezettem, mint ideiglenes őrsparancsnok. Ez alatt az idő alatt történt, hogy szeptember 28-án reggel 7 órakor Bogdán János niklai lakos nagy szomorúan megjelent az őrsöm és bejelentette, hogy aznapra virradó éjjel az istálló-jából két szép pej anyakancsa lovát és egy hat hónapos csikóját ismeretlen tettesek ellopták, egyidejűleg pedig magukkal vitték két teljes lószerszámát és a szomszédjának egy jó karban levő kocsiját is. A kár akkori értékben 4100 korona volt.

Az előző napon, vagyis szeptember 27-én Marcaliban országos vásár volt, amelyen mi természetesen vásárugyeleti szolgálatot teljesítettünk. Mivel pedig vásár cigány nélkül nem eshetik meg, meglehetősen sok dolgot adott nekünk a vásárra mindenfelől összesereglett kóborcigányok ellenőrzése és igazoltatása. A sok mindenféle kóborcigány között a vásáron különösen két cigány ragadta meg a figyelmemet, akik ellen ugyan semmit sem lehetett felhozni, ottartózkodásukat is — ha jól emlékszem — elfogadható módon igazolták, én mégis megjegyeztem magamnak a nevüket, gondolva, hogy esetleg még szükségem lesz rájuk. Bojházi Miklósnak hívták az egyiket és Bojházi Miksának a másikat, állítólag a tolnamegyei Értény községben laktak és testvérek voltak.

Amint Bogdán János a lólopást panaszolta, önkéntelenül is eszembe jutott a két cigány, anélkül természetesen, hogy ellenük bármiféle gyanuom is lett volna. Mégis, mielőtt szolgálatba indultam, a lopásról egy sereg Tolna-, Baranya- és Somogy megyei csendőr-őrsöt és községi előjáróságot táviratilag értesítettem, majd ennek megtörténte után Tatár József csendőrrel nyomozó szolgálatba mentem.

A helyszínére történt megérkezésem és a helyszíni szemle megtartása után, amely egyébként semmi kézzelfogható eredménnyel nem járt, az iránt kezdtem a községben érdeklődni, hogy nem láttak-e arrafelé kóborcigányokat csavarogni. Az egyik éjjeli ór közölte, hogy előző napon éjjel 1 és 1/2 óra között egy kétlovas szekeret látott a község utcáján végigvágatni; a szekéren három egyén ült, de hogy azok kóborcigányok voltak-e vagy sem, azt a sötétség miatt nem tudta megállapítani. A derék éjjeli ór erről természetesen sohasem tett volna nekünk említést, ha éppen ez a lopási eset elő nem fordul.

A gyanus szekérnek a nyomait még meg tudtuk találni. A koci- és lábnyomokból megállapítottam, hogy a tettesek először a kocsit maguk kihúzták a község szélére, majd a lovakat odavezetve befogták, aztán egy, a község melletti réten, majd onnan egy dülőuton Varjaskér község felé eltávoztak. Hogy azonban az esetleges üldözőiket félrevezessék, Varjaskér községbe már nem mentek be, hanem attól mintegy 2 kilométernyire visszafordultak és éppen ellenkező irányba, Nikla községben keresztül Somogyvár felé vették utjukat.

Ebből az átlátszó csalafintaságból rögtön sejtettem, hogy a tetteseket csak cigányok között kell keresnem. Hogy merre mentek, azt persze még nem tudtam, de legvalószínűbbnek tetszett nekem az Öreglak, Buzsák, Somogyvár és Gamás községek közötti útvonal, ezen indultam meg tehát és el is mentem egészen Karádig. Utközben azonban a cigányokról semmit sem hallottam.

Szeptember 30-án érkeztem Karádra, ahol éppen szintén országos vásár volt. Kimentünk a vásárba, hogy a cigányok között egy kissé széjjelnézzünk. Egyszer örömmel pillantottam meg az egyik ismerős cigányomat: nem Bojházit, akit kerestem, hanem egy Kolompár József nevűt, akit azonban a marcalii vásáron a Bojházi cigányok társaságában láttam. Amikor Kolompár minket, ismerős csendőröket megpillantott, futásnak eredt úgy, hogy csak majdnem félórai erős üldözés után tudtuk egy vele volt másik ismeretlen cigánnyal együtt kézrekeríteni.

Elfogásuk után az őrsre kísértem őket s ott kikérdeztem, de a lólopásról persze semmit sem akartak tudni. Kikérdezés közben jött a parancs a szakasztól, hogy őrsömre azonnal vonuljak be és a nyomozást adjam át Szabó József II. őrmester somogyvári őrsparancsnoknak.

A parancs vétele után, anélkül, hogy pihenőt tartottunk volna, a két cigánnyal gyalog útbaindultam. Éjjel két óra tájban Gamás községben találkoztam Szabó őrmesterrel és közölve vele a kapott parancsot, a két cigányt átadtam neki. Elmondottam a nyomozás eddigi részleteit s kifejezést adtam a gyanumnak, hogy ha nem is mind a két cigány, de az egyik feltétlenül tud valamit a lólopásról, ami annál valószínűbb, mert ha ártatlanok lennének, bizonyára nem igyekeztek volna megszökni.

En aztán még aznap, azaz október hó 1-én este bevonultam Marcaliba és a szakasznál jelentkeztem. Jelentésem után azt a parancsot kaptam, hogy táviratozzak Somogyvárra, kísértessem a két cigányt Marcaliba és folytassam mégis én tovább a nyomozást.

Megjegyzem, hogy eddig az ideig már két járőrtársam kidőlt mellőlem. Tatár csendőr a sok gyaloglásban annyira kifáradt, hogy Somogyváron egy Vajda nevű népfelkelővel ki kellett cserélnem. Vajda népfelkelő pedig Karádig szintén annyira kifáradt, hogy ott kellett hagynom pihenni, még a cigányok elfogásánál sem tudott már segédkezni úgy, hogy Botlak őrmester karádi őrsparancsnok segítségét kellett kérnem.

A szakaszparancsnokságtól vett parancsra táviratoztam, hogy a cigányokat kísérem Marcaliba, amit Terebesi István őrmester, jelenlegi kadarkuti őrsparancsnok foganatosított is. Október 3-án érkezett meg a cigányokkal Marcaliba és közölte, hogy azok semmit sem ismertek be és mert ellenük bizonyítékot szerezni nem lehetett, éppen át akarták őket adni a lengyeltóti szolgabíróságnak, hogy esavargás miatt megbüntessék őket.

Majdnem a cigányokkal egyidejűleg kaptam meg a kölesdi őrs értesítését, amelyben közölte, hogy az ellopott két lovat és a kocsit a felsőnáni község előjárósága őrizetbe vette.

Másnap aztán a két károssal és a két cigánnyal először a kölesdi őrsre, majd Felsőnáni községbe mentem, ahol a két káros örömmel ismerte fel a két lóban és a kocsiban a saját tulajdonát. A csikó azonban hiányzott. Az előjáróság aztán elmondotta, hogy miként jutottak a kocsizhoz és a lovakhoz. Megelőző napon a községi jegyző, a bíró és két esküdt Gyönkről hazafelé mentek s a községük határában egy erdő melletti réten cigányokat láttak letelepedve. Odamentek és a körözés, illetve leírás alapján nyomban felismerték a kocsit és a két lovat. A cigányokat felszólították a lólevelek előmutatására, azok azonban ezt megtagadták, sőt meg is támadták őket, mire a jegyző a pisztolyából egy lövést adott le feléjük. A lövéstől a cigányok úgy megijedtek, hogy az erdőbe szétszaladtak, ők pedig a két lovat és a kocsit őrizetbe vették és erről a kölesdi őrsöt azonnal értesítették. Megjegyezték, hogy a szétugrasztott cigányok között egy bekötött kezű cigány is volt, ennek leírása nagyon hasonlított az egyik Bojházi cigányhoz, akit én a marcali vásárban igazoltattam.

A kocsit és a lovak átvétele után a két cigánnyal visszatértem Marcaliba, de mert a lopást vagy az abban való részességet sehogysem bírtam reájuk deríteni, közbiztonság elleni kihágás miatt átadtam őket a szolgabírói hivatalnak, ahol aztán fogvatartották őket, hogy sorozásra állítsák.

Az általam átadott két cigány november hó 5-én a közigazgatási fogdából megszökött, ugyanaz nap este 6 és 7 óra között Reinwald Pál boronkai lakostól két lovat elloptak és azokon elmenekültek, Nikla, Somogyvár és Gamás községeken keresztül. A szökés után több őrsöt és községi előjáróságot táviratilag értesítettem a lopásról és nyomban magam is nyomozni indultam és el is mentem egészen Öreglak községig. Öreglak községben azonban beláttam, hogy gyalog sohasem fogok célt érni, azért vonatra ültem s onnan Kaposváron át Dombóvár—Keszőhidegkut—Gyönkig utaztam, onnan pedig, mivel vonatcsatlakozásom sem volt, gyalog Tolnátamásiba mentem. Tamásiba éjjel érkeztem meg s az ottani őrsről egy két főből álló járőrt kérve azzal még azon éjjel elmentünk Értény községbe, ahova az állítólagos Bojházi cigányok valók voltak, de eredményt nem tudtunk elérni.

Miután Értényben eredményre nem volt kilátás, onnan Törökkoppány felé vettem az utamat, mert bizonyos gyanúkok arra felé vittek, Bizonyos voltam

benne, hogy a tettesekkel erre találkozni fogok. Ez tényleg úgy is volt. Értény községből kiindulva, Szent János községben találkoztam az előző Bogdán-féle niklai lólopás gyanúsítottjaival, Bojházi Miklós és Bojházi Miksa kolompárcigányokkal, akiket nyomban elfogtam és velük folytattam az utamat Törökkoppányig.

Törökkoppányba való megérkezésemtől kezdve értesültem, hogy az ottani előjáróság az én távirati megkeresésemtől a megelőző napon elfogta a két másik lótolvajt is (Kolompár Józsefet és a társát, akinek a nevét már elfelejtettem) és erről értesítette az illetékes őrsöt. Az őrsről megjelent egy járőr és a cigányokat a község előjáróságától átvette.

A cigányok a járőr előtt azzal védekeztek, hogy ők nem kolompárok, hanem teknővájók és Értény községbe valók. A járőrvezető ezt nekik minden további nélkül elhitte, sőt az egyik cigánynak megengedte, hogy Értény községbe menjen és onnan a község előjáróságától írást hozzon, hogy ők valóban odavaló illetőségűek.

Ezen értesülesem után nyomban a pihenőhelyre siettem, ahol a népfelkelőt az utcán, a járőrvezetőt pedig ingre vetkőzve az ágyon fekve találtam. Kérdésemre, hogy hol vannak a foglyok, egy mellékajtóra mutatott. A mellékajtót kinyitottam és ott láttam az én Kolompár Józsefet a fogdai pricesen ülni — egy félliter bor mellett. Amikor a cigány meglátott, elkialtotta magát, hogy: „Jaj Istenem, végem van!”

Kivitettem a cigányt a pihenőszobába és ott a lovak felől kezdtem kérdezni. A másik járőrvezető mindjárt megjegyezte, hogy: „Teknővájó cigány nem lop lovat”; ezt valószínűleg azért mondotta, hogy az ügyis hiábavaló kikérdezéssel ne fárasssam magamat. Annál nagyobb volt természetesen a megrökönyödése, amikor a cigány rövid kikérdezés után beismerte, hogy a lovakat ők lopták el és azokat Gamás község határában egy mély szakadékban megkötve hátrahagyták.

A másik járőrvezető által bizonyítványszerzés céljából szabadságolt cigánynak persze nyoma veszett, sőt fennállott az a veszély is, hogy most már a Gamás mellett visszahagyott két lovat is tovább fogja vinni. Ezért rögtön táviratoztam a somogyvári őrsre és kértem, hogy a két lovat vegyék őrizetbe és a káros táviratilag értesítsék. Ez aztán meg is történt.

Kolompár Józsefet tovább kérdezve, az csakhamar beismerte, hogy a már fogva volt Bojházi Miklóssal és Miksával Varga László törökkoppányi, Kupi Ferenc és Penesa Ferenc somogyacsai, Smith Antal, Albert János és Vendel János szarvasdi lakosok bezárt lakásaiba betörték és onnan nagyobb értékű ruha- és ágyneműt, továbbá élelmiszert loptak el. Az ellopott ágyneműt és a ruhaneműt egy részét egy szekszárdi tollkereskedő zsidónál értékesítették, ezt a szekszárdi őrs aztán meg is találta.

Az útközben elfogott Bojházi Miklós és társa a Bogdán János kárára elkövetett lólopást szintén beismerték, a még hiányzott hat hónapos csikóra nézve pedig előadták, hogy azt a somogyvári erdőben agyonütötték, mert folyton nyertett és attól tartottak, hogy árulójuk lesz.

Mind a három tettessel gyalog folytattam az utat. Utközben az agyonvert csikó hulláját is megtaláltuk s azt a tulajdonos is felismerte. Az elfogott három tettest aztán a kaposvári királyi ügyészségnek átadtam.

A negyedik tettes, akit a másik járőrvezető elengedett, megszökött és sohasem került elő többé.

Ez a nyomozásom a szó szoros értelmében 15 nap és 15 éjjel tartott s ha szabad megemlítenem, a kerületi parancsnokság okiratilag megdicséretre érte.

A természet játéka minden szépet s javát tövisek közé rejti, hogy csak az állandó szív s a bátor küzdő szedje gyümölcsét. Életünket is példázza, melyben nincs öröm fájdalom nélkül.

Kisfaludy Károly.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A spanyol csendőrség.

Dezséri BACHÓ LÁSZLÓ százados fordítása.

(8. közlöny.)

128. Magántulajdonba vehetők vadászat által azok a vadállatok, melyek szabadon élnek s csak erőszakkal foghatók meg, továbbá azok a szelidített állatok, melyek gazdáikat elhagyva, előbbi szabadságukat visszanyerték.

129. Háziállatok akkor is gazdáik magántulajdonát képezik, ha azok tőlük elszabadultak és ezért bármikor visszakövetelhetők.

130. Minden tulajdonosnak joga van a törvények betartása mellett vadászati jogát másra átruházni.

(A 131—145. pontok a spanyol vadászati törvény rendelkezéseit tartalmazzák, melyek majdnem azonosak a mieinkkel).

A 146—150. pontok a halászati törvények részletes leírását tartalmazzák. Lényegileg a mieinkkel azonosak.

151. A vadászati és halászati törvények áthágóitól a csendőrség a fegyvereket és a halászati eszközöket elkobozza, őket magukat pedig letartóztatja és az illetékes hatóság elé állítja.

VII. FEJEZET.

Katonai és polgári szökevények.

152. A törvény értelmében a minden fajtajú bűnösök üldözésére feljogosított csendőrség hivatott a hadsereg, a haditengerészet szökevényeinek, a sorozás elől megszökötteknek, a börtönök és fogházak szökevényeinek az üldözésére és azoknak minden eszközzel való kézrekerítésére is.

153. A csendőrség a körözöttek személyleírását állandóan hordja magával, hogy azokat bárhol felismerhesse és elfoghassa.

154. A letartóztatások megkönnyítése céljából a csendőr a hatóságoknál állandóan érdeklődik a körözöttek nevei és személyleírása iránt. Tartsa szem előtt azon tapasztalati tény, hogy a katonaszökevények rendszeren családjaik közelében szoktak oltalmat és menedéket keresni, míg a polgári szökevények lakhelyeiket rendszeren gyakran változtatják.

155. Minden katonai és polgári szökevénynek rendszerint a legelső dolga magát felismerhetetlenné tenni, amit a csendőr tartson szem előtt és a járókelőket, különösen a ruházatuk vagy katonai felszerelési tárgyak rendellenes viselése folytán gyanús egyéneket azonnal igazoltassa.

156. Nagy figyelemmel vizsgálja meg azon utasok okmányait, kik ruházatukról ítélve, koldusoknak vagy kéregetőknek látszanak, mert a szökevények az üldöztes kijátszása végett gyakran szoktak álruhát hordani.

157. Általában minden gyanús egyén, különösen, ha fegyver birtokában van, a legnagyobb körülménnyességgel igazoltatandó.

158. Az utakon talált vagy a községekbe megérkező katonák elbocsájtási és időleges szabadságolási igazolványai nagy figyelemmel vizsgálandók meg, hogy nem hamisak-e?

159. Az ezen okból letartóztatott egyén a körletében levő legközelebbi katonai hatóságnak adandó át, ha pedig ilyen nem volna, elzárás végett a legközelebbi község polgármesterének. Egyidejűleg felettes hatóságának tegyen a csendőr jelentést, hogy ez a fogoly az illetékes hatósághoz való átadásáról gondoskodhassék.

160. Az olyan letartóztatottak, kikről nem állapítható meg, hogy katonaszökevények, a megfelelő kivizsgálás megejtése végett a polgári hatóságnak adandók át.

161. A fogházakból és börtönökből megszökött egyének az illetékes bíróságoknak adandók át további eljárás végett.

VIII. FEJEZET.

Tiltott szerencsejáték.

162. A csendőr tartsa szem előtt, hogy, akik tiltott szerencsejátékot üznek, semmiféle törvényes védelmet nem igényelhetnek.

163. A törvény ezen áthágását szigorúan üldözzék, a tettenérteket állítsák a vizsgálóbíró elé, s ennek a lefoglalt pénzeszegeket adják át. Szem előtt tartandó azonban, hogy ily célból magánházakba a csendőrségnek behatolnia nem szabad, csak bírói felhatalmazással.

164. Vásárok, ünnepek és búcsúk alkalmával s minden olyan alkalommal, mikor tömeges szoktak összeverődni, ezen bűncselekmény igen gyakori, miért is a csendőr gyakorolja a kellő ellenőrzést s a tettenérteket tartóztatassa le.

165. A csendőr ügyeljen arra is, hogy az utcákon, tereken és a községeken kívül e célra ne csoportosuljanak az emberek és mint az gyakran megtörténik, ne csalogassák oda a mások gyengéiből élő egyének a gyanútlanokat.

166—167. A törvényben felsorolt tiltott szerencsejátékokat semmiféle hatóság nem engedélyezheti s ha a játékosok valamely engedélyt mutatnának fel, a csendőrség ezt vegye el s terjessze fel felettes hatóságának további eljárás végett.

IX. FEJEZET.

Csempészet.

168. Magának a szónak az értelme mutatja, hogy a csempészet az állam jövedelmének a megrövidítését célzó bűncselekmény; ennek következtében a csendőr, ha szolgálatban van és meg nem engedett árukkal kereskedő egyént talál, vagy ha más közbiztonsági közegek hívják segítségül, azok rendelkezésére álljon s a csempészeket tartóztatassa le, az árúkat és az azok szállítására felhasznált kocsikat vagy lovakat pedig foglalja le.

169. A lefoglalt csempészarúk a legnagyobb gyorsasággal a tartomány pénzügyőrségi megbízottjának rendelkezésére bocsájtandók. A csempészek a letartóztatást követő 24 órán belül vizsgálóbírónak adandók át.

170. Ezt követőleg az eset fontossága szerint az őrs vagy a vonalparancsnokságnak is megteendő a jelentés az ügydarab másolatának a beterjesztése mellett.

171. Egy csempészszállítmány lefoglalása után a csendőrség annak őrizetét ne hagyja el addig, míg az átadás meg nem történik, ami legalább egy embert igényel. A szállítás alatt a csendőrnek a ládákat és csomagokat megvizsgálni, avagy azokból a legesekelebb dolgot is kivennie nem szabad. Szigorúan tilos a csendőrnek az utasok csomagjait megvizsgálnia azon cím alatt, hogy nem visznek-e magukkal csempészarút.

X. FEJEZET.

Foglyok szállítása.

172. A foglyok szállítása a legnagyobb figyelmet igénylő feladat s az pontosan teljesítve, a csendőr éberségét állandóan a végsőkig fokozza. A foglyokkal való bánásmód legyen bár megfontolt és emberséges, annak azonban sohasem szabad társalgássá vagy bármiféle bizalmaskodássá fajulnia. Nem tűrhető meg, hogy a csendőr őrizete alatt álló foglyot bárki és bármiféle cím alatt megtámadja és bántalmazza. Végül szem előtt tartandó, hogy a fogoly szökése a körülményekhez képest, esetleg olyan következményekkel járhat a csendőrré nézve, mint amilyen büntetés a megszökött fogolyra várt volna.

173. Nehéz terepen, erdőkben és szakadékokban a csendőr figyelmét kettőzze meg s ha szükséges, kötözze a foglyokat egymáshoz, mert az ilyen helyeken a szökési kísérletek gyakoriak.

174. A csendőr tartsa szem előtt, hogy betegség színlelése gyakran használtatik ki szökési kísérletekre, valamint azon alkalmak is, mikor a fogoly szüksége elvégzésére engedélyt kér. Legyen tehát óvatos és semmi esetre se távolodjék el társától, de a foglyot vagy foglyokat se veszítse el szem elől egy pillanatra sem. Velük étkeznie és részükre bármit is vásárolnia nem szabad.

175. Menetközben a foglyoktól való távolságot a terepviszonyokhoz szabják, hogy meglepetések ki legyenek zárva s hogy fegyverüket késedelem nélkül használhassák. Ha a csapatból valakinek meg kell állania, a többiek szintén ezt tegyék.

176—178. Az éjjelezési állomásokon a foglyok átvételi elismervény ellenében a polgármesternek adandók át, mely okmány annak másnap a foglyok átvétele alkalmával visszaadandó.

179. A naponta megteendő menettávolságnak a foglyok egészségi állapotához kell igazodnia; azt gyorsítani csak kifejezett parancs esetén szabad.

180. A rendeltetési állomáson a foglyok az illetékes hatóságnak átvételi elismervény ellenében adandók át.

Foglyok vasúton való szállítása.

181. Foglyoknak vasúton való szállítása esetén, ha a vasútnak cellakocsija nem volna, a kísérő csendőrség lehetőleg külön fülkét vegyen igénybe.

182. A fülkébe beszállva, a csendőr foganatosítsa az előző pontokban leírt és az esetben alkalmazható óvatossági rendszabályokat, ezenkívül ültesse a foglyokat a közepre, míg a kíséret két oldalán az ablaknál és ajtónál foglaljon helyet s fegyverét egy pillanatra se tegye le; az ugyanazon kocsiban utazókkal beszélgetésekbe ne bocsátkozzék, tőlük enni- vagy innivalót ne fogadjon el. Éjjel figyelmét kettőzze meg és figyelje meg az állomásokon be- és kiszállókat, anélkül azonban, hogy a foglyok őrzését egy pillanatra is megszakítaná.

XI. FEJEZET.

Az őrsparancsnok kötelességei.

183. Az őrsparancsnok felelős azért, hogy alárendeltjei a Szolgálati Szabályzatban és ezen ABC-ben foglalt, továbbá előljáróik, a tartományi kormányzók és a többi, ennek alárendelt hatóságok által esetenként elrendelt szolgálati kötelességeik pontosan megfeleljenek.

184. Felelősség terhe mellett gondoskodik a csendőrök továbbképzéséről, a Szabályzat és ezen ABC iskolázásáról, a csendőrség főparancsnoka által kiadott rendeletek megmagyarázásáról és arról, hogy a legénység a jelentések szerkesztésében kellőleg gyakorolja magát.

185. A legénységgel tartson gyakorta iskolát, velük gyakorlati szolgálati példákat beszéljen meg, mind-egyiknek az adott esetre vonatkozó véleményét kérdezze ki, hogy a legénység ilyen módon a csendőrségi szolgálat lényegébe mindméllyebbre behatoljon.

186. Az őrsparancsnok kötelessége, hogy alárendeltjeit a hadsereg szabályzataiban és a büntetőtörvényekben alaposan kioktassa.

187. A parancsnoksága alatt álló embereket hetenként a fegyverfogások, mozdulatok és menetelések gyakorlása végett összegyűjti.

188. Az őrsparancsnok felelős a laktanya rendjéért, a felszerelés és fegyverzet jókarban tartásáért, továbbá azért, hogy a laktanyában lakó nők csendőrök lakásait tisztán tartsák és családjaik egymás között egyetértésben éljenek. Ellenkező esetben a századparancsnoknak további intézkedéseit kéri.

189. A személyes tisztaság, magatartás és fegyelmeztség azok a követelmények, melyeket az őrsparancsnok alárendeltjeitől minden körülmények között elvárjon, mire, ha nem vigyáz kellőképpen, előléptetése és a testületben való megmaradása kérdésessé válik.

190. Szigorúan ügyeljen arra, hogy alárendeltjei kizárólag csak az előírt egyenruházati cikkeket hordják és őket e tekintetben naponta ellenőrizze.

191. Akadályozza meg, hogy alárendeltjei a testület tekintélyével össze nem egyeztethető szórakozásokban vegyenek részt.

192. Ügyeljen arra is, hogy a legénység kocka-, kártya- vagy egyéb tiltott szerenesejátékot ne üzzön s ezért személyesen felelős.

193. Oktassa a legénységet oly irányban is, hogy a köztisztességbe ütköző beszélgetéseket se folytasson.

194. Ne engedje meg, hogy a csendőrlegénység a csendőrségi szolgálaton kívül bármiféle mellékfoglalkozást üzzön vagy magánszolgálatot teljesítsen.

195. A csendőrség főparancsnoksága által kiadott mintagyűjteményben előírt füzeteket és feljegyzéseket rendben vezesse, magát ezen parancsnokság körrendeleteihez tartsa.

196. Gondoskodik arról, hogy a felettes parancsnokságok rendeletei, továbbá minden olyan segédlet, mely a szolgálat kifogástalan ellátásához szükséges, alárendeltjeinek tudomására jussanak.

197. Az őrsön a tartomány polgári kormányzójának és a vizsgálóbíróknak az aláírását mint a gyanánt megőrizni köteles, hogy azokat szükség esetén összehasonlíthassa.

198. Minden este vezényli a másnapi szolgálatot és szigorúan ügyel arra, hogy minden alárendeltje szolgálatilag egyformán legyen igénybevéve, valamint arra is, hogy az újonnan felvett csendőrök a szolgálat minden ágában kellő gyakorlatot szerezzenek, ami az által érhető el a legegyszerűbb módon, hogy az új csendőrök a régiakkal vezényeltetnek szolgálatba.

199. Noha a csendőrség bármely pillanatban készen kell hogy álljon bármilyen szolgálatra, a rendes napi szolgálatnál turnusok vezetendők be; azonban, ha a pillanatnyi szükség a rendes napi szolgálattól eltérő feladást parancsol, a csendőr mindig legyen méltó ahhoz az egyenruhához, melyet visel.

200. Bárha a csendőr a helyi hatóságoktól függetlenül teljesíti a szolgálatát, mégis köteles azzal érintkezésbe lépni s ha szükségesnek látja, vele a teendőket felől értekezni is; ennek célja az, hogy ilyen módon tudomást szerezzenek arról, hogy a tartományi kormányzó által a polgári hatóságoknak kiadott rendeleteket nem befolyásolják-e a csendőrségi szolgálat ellátásának a módját s hogy a kormányzó által kiadott fontos rendeletekhez a csendőrség szolgálata alkalmazkodni tudjon.

201. A csendőr a hatóságoknak minden csendőri támogatást megadni köteles.

202. A csendőröknek ismerni kell a szomszédos községek lakosait, különösen pedig a lakatlan vidékeken fekvő házak tulajdonosait, az ily helyeken levő korcsmák, szállók gazdáit, bérlőit, továbbá az erdő- és mezőőröket és a magánosok által tartott esőszöket.

203. Az őrsparancsnok a polgármesterektől egy jegyzéket kér azon egyénekről, kik tolvajok és esavargók hírében állanak, hogy ezeket különösen ellenőrizhesse s tettenérés esetén az illetékes hatóságoknak átadhassa.

204. A sorozás elől megszököttekről és a hadsereg szökevényeiről ugyanez egy ilyen jegyzéket kér be, melynek az illető egyének foglalkozását és különösen ismertető jeleit tartalmaznia kell, hogy azok elfogása céljából alárendeltjeinek a szükséges adatokat rendelkezésre bocsáthassa.

205. Ugyanez bekéri a törvényszék vizsgálóbírójától a polgári szökevények személyi adatokkal ellátott jegyzékét is, kiknek elfogatása és körzetének tőlük való megtisztítása érdekében kövessen el minden lehetőt.

206. Ha valamely hatóságtól szóbeli utasítást kap, azt pontosan jegyezze fel, hogy annak végrehajtását így is megkönnyítse.

207. A szomszédos őrsparancsnokokkal állandó összeköttetésben álljon és azoknak a szolgálat kifogástalan ellátására felhasználható híreket, stb. hozza tudomásukra.

208. Azon helyeken, hol más közbiztonsági szerv nincsen, a csendőrség kötelessége a hatóságok által elrendelt zárórarendelet betartását a nyilvános helyiségekben ellenőrizni, azonban e célból a külszolgálatot, különösen a lakatlan vidékek leportyázását elhanyagolni semmi körülmények között sem szabad.

209. Ha elfogatási parancsot kell végrehajtania, a körözött személyleírásának a másolatát az összes alárendeltjeinek adja meg, hogy azt azok állandóan maguknál hordják.

210. Vásár, országos vásár, ünnepélyek és búcsúk napjain az illető községben megjelenik és személyesen ügyel a rend fenntartására, a község biztonságára és a törvények betartására.

211. Ezen szolgálat ellátása végett az őrsparancsnokkal legalább még két teljesen felfegyverzett csendőr jelenik meg a helyszínen. Ha ezt a karhatalmat nem tartaná elegendőnek s többel nem rendelkeznek, ne hanyagolja el egyéb fontos szolgálatait, hanem ossza

be a rendelkezésre álló erőket a legnagyobb körültekintéssel a körülmények figyelembe vétele mellett, szükség esetén pedig tegyen a karrhatalmi erő elégtelen voltáról felettes parancsnokának jelentést.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON

61. Kérdés. *Mi az államkinestár javára megállapított bűnügyi költség jogi természeté.*

Válasz. A nyomozástól kezdve a büntetés végrehajtásáig az államkinestárból előlegezett költségek megterítésének kérdésében a bíróság határoz. A bíróság rendszerint a bűnösnek kimondott vádlottat, vagy ha magánindítvány visszavonása miatt az eljárás megszűnik, a magánindítvány előterjesztőjét szokta az előlegezett bűnügyi költség megfizetésében elmarasztalni. Ritkább esetben történik meg, hogy a bíróság a bűnügyi költségek részleges megfizetésére azt a perbeli vagy esetleg peren kívül álló személyt kötelezi, aki valamely magatartásával, rendszerint mulasztásával a költségeket okozta. Ilyen költségek felmerülhetnek a vádlott elővezetésével, a tanúk, szakértők kihallgatásával, a rabtartással stb.

Igen sok esetben a bíróság megállapítván a fizető kötelezettséget, kimondja, hogy a költségek egyelőre behajthatatlanok, ha úgy találja, hogy a behajtással a kötelezettnek vagy családjának megélhetése veszélyeztetve van.

Ujabbban az ilyen megállapítások ritkábbak, mert a bíróságnak állandóan követett kiméletes és szabadelvű gyakorlata már-már azt a közhitet keltette fel, hogy a bűnügyi költségeket még a vagyonosabb elítélt sem köteles megfizetni.

A bűnügyi költségeket kimutatásba foglalja a kir. ügyészség, a kir. járásbíróság vagy az orsz. letartóztató intézet vezetője s behajtás végett közli a pénzügyi hatósággal. A behajtás közadók módjára történik.

A kötelezett félnek a tartozási kimutatás ellen felszólamló joga van, vitathatja azt is, hogy a behajtás veszélyeztetni megélhetését, kérhet halasztást vagy részletfizető kedvezményt, viszont, ha az elítélt meghal, a jogerős bírói ítélet alapján örököseitől is behajtható a megítélt bűnügyi költség.

Mindezekből látható, hogy a bűnügyi költség az államnak magánjogi igényét jelenti a megfizetésre kötelezett ellen, annak pénzbüntetés jellege nincsen, szabadságvesztésre át nem változtatható, már csak azért sem, mert behajtásában nem az igazságszolgáltatató hatóságok, hanem az államkinestár érdekeire ügyelő pénzügyi hatóságok vesznek részt.

62. Kérdés. *Hatályban van-e még az árdrágító visszaéléseket büntető külön törvény?*

Válasz. Az árdrágító visszaélésekről szóló 1920:XV. t.-c. 1920 július 16-án lépett életbe s hatálya három évre szólt. Az 1923 augusztus 14-én életbelépett 1923:XXXII. t.-c. azonban visszaható erővel meghosszabbította a törvény időbeli hatályát a törvényhozás további intézkedéséig. Minthogy azóta a törvényhozás ebben a tárgyban nem intézkedett, a törvény érvényben van.

63. Kérdés. *Árdrágító visszaélés szempontjából mit kell tekinteni méltányos hasznot meghaladó nyereségnek, ha forgalomba hozott közszükségleti cikket tevő ipari termékről (árúról) van szó?*

Válasz. Röviden és általánosságban azt mondhatjuk, hogy aki a kialakult piaci árnál magasabb árat követel, az árúzsorát üz. szigorúan ragaszkodva azonban a törvény szavaihoz, a piaci ár követelése is esetleg árúzsora lehet. A törvény ugyanis az eladó által követelt árat nem akkor tekinti megfelelőnek, ha az a piaci árral egyezik, vagy annál alacsonyabb, hanem akkor, ha a követelt ár nem foglal magában a méltányos hasznot meghaladó nyereséget, tekintve: 1. az előállító, termelő, beszerző és egyéb költségeket, 2. az összes egyéb körülményeket, különösen a gazdasági élet viszonyait. Ebből látható, hogy a méltányos haszon fogalmát csak esetenként lehet meghatározni. Általánosságban annyit lehet mondani, hogy a kereskedők átlagosan 15–20%-ot szoktak üzleti hasznuként az árúnak a forgalomba hozásig felmerült költségeikhez hozzáadni üzleti haszon gyanánt. Am sok esetben kénytelen a kereskedő egyes árúknál kisebb haszonnal is megelégedni, hogy viszont más árúknál a 20%-ot is meghaladó üzleti hasznot szedjen. Hogy a kereskedőnek vagy iparosnak a 20%-ot meghaladó üzleti haszna azután összhangzásban van-e a gazdasági élet viszonyaival, avagy teljesen megokolatlan kapzsiság-e, ezt adott esetben az ítélkező bíróság dönti el, ha t. i. az illetőt árdrágító visszaélésért feljelentik. Figyelembe jön itt természetesen nemcsak az eladott árú minősége, hanem

Bélyegzők, festékpárnák, zománctáblák

Beér Sándornál

Budapest, V. ker., Gróf Tisza István-utca 5. sz.

Telefon: 972-54.

Modern BUTORSZALON

ÜLLŐI-UT 14. BAROSS-UTCA 11.

Olcsó szolid kiszolgálás! Cégtul.: Gáspár Nándor.

SIMON GYULA

bőrönd és díszmű készítő, a közlg. tisztviselők szerződéses szállítója

Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám.

Csendőrségi tagoknak árendemény.

MÉRAY az 1926. évi versenyek legjobb eredményét érte el!

MÉRAY a TTC túraversenyen épen úgy, mint a husvéti triálon újból megnyerte a

TEAM-DIJAT így érthető, miért oly népszerű a

MÉRAY-motorkerékpár

MÉRAY motorkerékpár r.-t. Budapest

V., Dorottya-utca 3. Telefon: 26-65. Fiók: VI., Liszt Ferenc-tér 2. Telefon: 65-43.

Előnyös fizetési feltételek!

az eladó üzletének jellege is. Ha ugyanis valaki az átlagosnál finomabb árút hoz forgalomba s üzletét magasabb színvonalon vezeti s ilyen esetben a megszokottnál, vagy a kialakult piaci árnál magasabb árat követel, más elbánásra tarthat igényt, mint az, aki selejtes vagy közepes árút hoz forgalomba valami elárúsító bódében és mégis magasabb árak elérésére pályázik. A bíróság ilyen esetekben rendszerint az illető árúszakmában jártas egyének szakvéleményét szokta beszerezni.

64. Kérdés. *A tettes vasárnap szekéren trágyát fuvaroz a mezőre s szekérével a község főutcáján halad keresztül. Bűncselekményt követett-e el?*

Válasz. Az 1868:LVIII. t. c. 19. §-ának 2. bekezdése szerint vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő. Minthogy a trágyahordás a községi főúton nyilvános munka s amellett nem elkerülhetetlenül szükséges annyira, hogy azt másnapra ne lehetne elhalasztani, a tettes ezzel a cselekménnyel elkövette a kbtk. 52. §-ába ütköző vallás ellen való kihágást, amelynek elbírálása a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik.

AZ ORSZÁGOS TISZTI KASZINÓ KÖZLEMÉNYEI

Címer használatára engedély. A f. évi május hó 3-án megjelent 99. számú Budapesti Közlöny a következő hivatalos hirdetményt közli: „A magyar királyi miniszterelnök f. évi 2433/1927. M. E. számú rendeletével a magyar királyi Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület (Budapest) részére az ország ősi külön címerének használatát az 1883. évi XVIII. t. c. alapján megengedte“.

Csendőrségi szállító!

Társasági sapka káki szintartó kammgarn bőrernyő, bőrizzasztó, bőrrohamszjjal	6.—
Társasági sapka káki a legfinomabb kammgarn bőrernyő, bőrrohamszjjal, bőrizzasztóval, selyembéléssel luxus kivitel	7.—
Bocskay sapka bőrizzasztóval és teljes felszereléssel	3.52
Ezüst sapkarózsa email nemzeti betéttel I. rendű	35
Ezüst kalapzsinór I. rendű	1.60
Tollforgólok	45

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321—78.

Kérje a legújabb árjegyzéket!

Órák

Gábor Lajos

Budapest, V., Lipót-körút 30.

Kérjen órák és ékszerekből ingyen árjegyzéket, mely szerint 3—5 havi részletre vásárolhat.

Készpénzfizetés mellett 10% engedmény.

SPORT

A m. kir. csendőrség országos lovasmérkőzése 1927 május 21. és 22-én. Az 1927. évi országos csendőrségi lovasmérkőzés 1927 május hó 21. és 22-én lesz Budapesten a Vérmezőn.

I. Tagozódik: 1. **Elméleti mérkőzés.** Május 20-án 14 h.-tól a Böszörményi-uti csendőrlaktanya lovardájában, illetve istállójában. A mérkőzésen minden versenyző köteles résztvenni. **Követelmények.** Az E—29. L. H. M. utasításban való tájékozottság kimutatása. A lóügyi szabályzat I. részének III. fejezete (szolgálati lovak gondozása) és az I. függelék (lóismeret). A Lóügyi Szab. II. Rész I. fejezete I. és II. szakasza (a ló betegségei és azok gyógyítása) és a II. fejezete (patkolás). Végül jártasság a nyergelésben, kantározásban és málházásban. 2. **Dijlovaglás.** Tisztek, altisztek és csendőrök részére (május 21-én előmérkőzés, 22-én verseny) bármely kinestári vagy magántulajdonban levő lovon, amelyet az illető a verseny előtt legalább egy hónapig lovagol. **Követelmények.** A Magyar Lovas Sport Egyesület Orsz. Szövetségének L. Sz. a. („Könnyű kategória“ 1)-ben lefektetett elvei szerint. A tisztek és altiszteknél ugyanaz, azonban külön-külön csoportban lovagolnak. 3. **Dijugratás.** Tisztek részére (május 22-én) bármely lovon. **Követelmények** cca. 12 drb 80 cm-ig szilárd, azonfelül leüthető 1 m-nél nem magasabb és 2 m-nél nem szélesebb akadály. Minimális idő percenként 250 méter. 4. A mérkőzés feloszlik egyéni és csapatversenyre, továbbá a meghívottak egyéni mérkőzésére

PORTABLE írógépeink árban, minőségben utolérhetetlenek

Jótállással 224 pengő. Részletfizetéses kedvezmények

Ujlaki Béla R.-T. Budapest, Erzsébet-kr. 28.

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jótállással kapható.

Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.

Lányi butorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

Kerékpár

közvetlen gyári lerakat eredeti német és francia uti és versenykerékpárok kényelmes részletfizetésre is.

Alkatrészek és pneumatik gyári árban kaphatók.

Varrógép

közvetlen gyári lerakat. Eredeti német himző, stoppoló, ajourozó új rendszerű Central-Bobbin varrógépek kényelmes részletfizetésre is kaphatók.

„GÉNIUS“ GÉPSZAKÜZLETBEN

Károly-körút 3.

Ékszerek

testületeiken belül. Az ötös csapatban mindkét kategória képviselve lesz.

II. Nevezések a nevezési ívben, amelybe felveendő a lovas neve, rendfokozata, a ló neve, kora, valamint az, hogy a ló nyilvános vagy esendőrségi versenyen nyert-e és ha igen, milyen díjat és hogy kincstári, vagy magán ló-e, lovasa mióta lovagolja, a legénységénél megjelölendő a ló, mely a versenyző nevére van írva. A lovas szállásra, étkezésre igényt tart-e, ha igen met-től-meddig, végül, hogy loállásra, takarmányozásra, met-től-meddig tart igényt.

III. Díjazás. 1. *Csapat.* A legjobb kerületnek vándordíj és az 5-ös csapat minden tagjának 1-1 lovas plaquette. Egy-egy ezüstözött érem a II-ik, míg egy-egy bronzérem a III-iknak helyezett 5-ös csapat tagjainak. 2. *Egyéni.* Bajnoki plaquette és oklevél egy az abszolút legjobb tiszti és egy az abszolút legjobb legénységi állományú versenyzőnek. Tiszteletdíjak a lehetőség szerint. *Éremdíjazás* egy-egy aranyozott érem a tiszti díjlovaglás, a tiszti díjugratás és a legénységi díjlovaglás első helyezettjeinek.

Gróf Andrassy Géza tereplovaglás. A legragyogóbb májusi napsütés adta a legszebb keretet ahhoz a nagyszabású és nagyon jól megrendezett tereplovagláshoz, amelyet a Nemzeti Lovarda elnökéről neveztek el s amelyet május 8-án tartottak meg 28 kilométeres távon. A lovasok reggel 8 órai kezdettel 5 percenként indultak a Vérmezőről, hogy a nehéz akadályokkal tarkított terep lelovaglása után a Vérmezőn berendezett akadályokat már a nagyszámú és igen előkelő közönség előtt vegyék végig. *Kormányzó úr Ö Főméltósága, Izabella és Augusztó kir. hercegnők* is megtekintették a tereplovaglást s a nézőközönség soraiban ott láttuk *Széhlender Béla* altábornagyot, a m. kir. csendőrség felügyelőjét s a katonai és polgári élet számos előkelőségét. A honvédség a tereplovagláson igen szép sikerrel szerepelt, amennyiben a legjobb eredményt *Kaffka Zoltán* tüzér százados érte el a Nemzeti Lovarda Ábránd nevű lován, második *Gräfi Frigyes*, harmadik báró *Podmaniczky Péter* lett.

Vivás. A Pécsi Athletikai Club, Pécsi Egyetemi Athletikai Club és Pécsi Sport Club folyó évi április hó 24-én 15 órai kezdettel a Pécsi Nemzeti Casino vívótermében klubközi kard- és törvívóversenyt rendeztek. Ezen a versenyen résztvett *Pajor László* főhadnagy, ki kardban és törben 3. helyezést ért el.

HIREK

Gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter kinevezése. *Kormányzó úr Ö Főméltósága gróf Csáky Károly altábornagy,* honvédelmi minisztert május hó 1-én lovassági tábornokká nevezte ki.

Dicséretok. *A m. kir. csendőrség felügyelője* a budapesti csendőrkerület állományába tartozó *Mészáros Gyula I.* gyalog tiszthelyettes szakaszparancsnokot, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és hathatós tevékenységéért, utóbbi időben, mint a kisterenyei szakasz ideiglenes parancsnoka, alárendeltjeinek oktatása és örseinek körletében folyt nemzetellenes tevékenység megakadályozása terén szerzett érdemeiért és *Szigeti Bálint* soproni osztály állományabeli tiszthelyettest, mert közel 5 éven át, mint segédoktató, ügybuzgósággal, rátermettséggel teljesített igen hasznos szolgálataival előljáróit hathatósan támogatta, a legénység hazafias nevelése, elméleti és gyakorlati kiképzése terén kiváló szorgalommal és szaktudással igen szép eredményt ért el, *dicsérő okirattal látta el.*

A m. kir. budapesti I. sz. csendőrkerület parancsnoka Elekes József gyalog tiszthelyettest, mert 24 évet meghaladó szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletével és nagy szorgalmával alárendeltjeinek jó példát mutatott s mint őrsparancsnok őrsét különösen a közbiztonsági szolgálatban igen eredményesen vezette, *Beke Dávid* gyalog tiszthelyettest, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletet tanusított és a közbiztonsági szolgálatban igen eredményes tevékenységet fejtett ki, *Romancsik Sándor* gyalog törzsőrmestert, mert 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban igen buzgón és eredményesen működött, *Osváda Ferenc* gyalog törzsőrmestert, mert 12 évet meghaladó szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletével bajtársait helyesen befolyásolta és mint járőrvezető a közbiztonsági szolgálatban odaadóan és igen eredményesen működött, *dicsérő okirattal látta el,* míg

Csendőrség részére 30%-kal olcsóbban

fogorvoslási és fogtechnikai műveletek

Idb. Fenyvessi Vince Menyhért intézetében

Budapest, IX., Ráday-u. 5. (Kálvin-tér melletti)

Rendelés: reggel 9-től este 6-ig.

Rövid kezelési idő!

HEGEDŰ
HARMONIUM
TÁROGATÓ
CIMBALOM
HARMONIKA
CITERA

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis itt a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb húrokat készít.
Arjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyárz
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény.

Siessen személyesen megvásárolni a legjobb, extra erős kivitelű

DÜRKOPP

*
lámpával és teljes felszereléssel

DIANA

220 pengőért!

KERÉKPÁRT

*
11 havi részletfizetésre.

Ez a csendőrnek a legmegfelelőbb kerékpár.

Kapható: KOVÁCS FERENCNÉL

Szombathely, Király-utca 13. sz.

Szolgálati ügy } alkalmával sok időt és fáradságot takarít
Magánügy } meg, ha megbízható kerékpáron jár.

Kizárólag a m. kir. csendőrség
* véglegesített egyéni részére: *

12 havi részletre **Automata** } 260 pengő **Victoria** } 240 pengő
Victoria Luxus } **Praeciosa** }

Még ma küldje el megrendelését vagy kérjen részletes ismertetést levelezőlapon.

KOVÁCS JÓZSEF

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18. sz.

Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon: L. 985-27.

Kerékpár, motorkerékpár, varrógép, sportcikkek, gummiárúk. Csoportos alkatrész- és felszerelésrendeléseknél részletfizetés.

Szlamka József gyalog tiszthelyettest, mert 18 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban fáradhatatlan szorgalommal igen eredményes tevékenységet fejtett ki, nyilvánosan megdicsérte.

A m. kir. szombathelyi III. sz. esendőrkerület parancsnoka a soproni esendőr osztályparancsnokság állományába tartozott Tamás Mihály nyugállományú tiszthelyettest, ki 1926. évi július hó 31-én Mayer József sopronkövesdi lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság tettesét, mint járőrvezető példásan, leleményes és 103 órán át tartott fáradságos nyomozás során megállapította, elfogta s az igazságszolgáltatás kezére juttatta, a m. kir. szombathelyi esendőr osztályparancsnokság állományába tartozó Nemes György törzsörmezt, mert 1925. évi április hó 15-én Csehimindszent községben elkövetett biztosítási csalással párosult 20 millió korona kárértékű gyújtogatási esetet, mint járőrvezető leleményes szakértelemmel és 66 órán át tartó, fáradságot nem ismerő buzgalommal párosult nyomozás során kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezére juttatta, Grábecz Mihály törzsörmezt, mert több vasvári lakos sérelmére 1.700.000 korona kárértékben elkövetett lopási esetet, mint járőrvezető leleményes szakértelemmel és 122 és 1/2 órán át tartó fáradságot nem ismerő buzgalommal kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezére juttatta és Nagy István I. örmestert, mert 1925. év május hó 1-étől október hó közepéig terjedő időben több alsóújlaki és csipkerekli lakos kárára 5.160.000 korona kárértékben sorozatosan elkövetett lopások tetteseit s egy tulajdon elleni kihágás tettesét, mint járőrvezetők 148 órán át fáradságot nem ismerő buzgalommal, leleményes szakértelemmel kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta, a m. kir. zalaegerszegi esendőr osztályparancsnokság állományába tartozó Deák Antal örmestert, ki 1926. évi dec. 25-én egy 15 éves leány sérelmére elkövetett kétrendbeli erőszakos nemiközösülés büntett tettesét szakértelemmel párosult kiváló ügybuzgalommal és példás kötelességtudással lefolytatott nyomozás során kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatásnak átadta, dicsérő okirattal látta el, míg a m. kir. szombathelyi III. számú esendőr kerület törzse állományába tartozó Csorba Imre tiszthelyettest, mert mint a szombathelyi esendőrlaktanya gondnoka ezen beosztásában több mint 1 éven át nagy szorgalommal, fáradhatatlanul és igen eredményesen tevékenykedett, a m. kir. szombathelyi esendőr osztály parancsnokság állományába tartozó Szabó Imre II. tiszthelyettest, mert 1925. évi április hó 15-én Csehimindszent községben elkövetett biztosítási csalással párosult 20 millió korona kárértékű gyújtogatási

esetben, mint őrsparancsnok a nyomozást 36 órán át leleményes szakértelemmel és buzgalommal irányította s a tettesek kézrekerítését elősegítette, Kovács József II. esendőrt, mert 1925. évi április hó 15-én Csehimindszent községben elkövetett biztosítási csalással párosult 20 millió korona kárértékű gyújtogatási eset nyomozásánál, mint járőrtárs járőrvezetőjét 66 órán át fáradságot nem ismerő buzgalommal támogatta s tetteseknek az igazságszolgáltatás kezére juttatásában alaposan közreműködött, Valkó Mihály örmestert és Mozsolits Lajos esendőrt, mert 1925. év május hó 1-től október hó közepéig terjedő időben több alsóújlaki és csipkerekli lakos kárára 5.160.000 korona kárértékben elkövetett lopások tettesének kinyomozásában és a tetteseknek az igazságszolgáltatás kezére juttatásában járőrvezetőjét hathatósan és odaadó buzgalommal támogatta és Csöndör József esendőrt, mert több vasvári lakos sérelmére 1.700.000 korona kárértékben elkövetett lopási eset nyomozásánál, mint járőrtárs járőrvezetőjét 122 és 1/2 órán át fáradságot nem ismerő buzgalommal hathatósan támogatta és a tetteseknek az igazságszolgáltatás kezére juttatásában hathatósan közreműködött, a m. kir. zalaegerszegi esendőr osztályparancsnokság állományába tartozó Ódor István I. esendőrt 1926. évi december hó 25-én egy 15 éves leány sérelmére elkövetett kétrendbeli erőszakos nemiközösülés büntett tettesének nyomozása alkalmával járőrvezetőjének nagy szorgalommal, odaadással és kiválóan eredményes támogatásáért, a m. kir. székesfehérvári II. számú esendőrkerület állományába tartozó Dörcei István és Németh György esendőröket, Csonka András, Sós Ferenc, Szőke Ferenc, Szőke Sándor és Szekeres Lajos próbacsendőröket, a m. kir. szombathelyi III. számú esendőr kerület állományába tartozó: Huber János, Cs. Tóth Sándor és Horváth József I. tiszthelyetteseket, Kiss István próbacsendőrt, a m. kir. pécsi IV. számú esendőrkerület állományába tartozó Bázinger György esendőrt, Radák János próbacsendőrt, a m. kir. debreceni VI. számú esendőrkerület állományába tartozó Kotosz István próbacsendőrt, a m. kir. miskolci VII. számú esendőrkerület állományába tartozó Molnár András próbacsendőrt az őrsparancsnokképző tanfolyam elhelyezését szolgáló szombathelyi esendőrlaktanya iskolaépületének rendbehozatalánál, különleges ismereteik érvényrejuttatásával tanúsított fáradhatatlan, önzetlen és eredményes tevékenységükért nyilvánosan megdicsérte.

Elöléptek: törzsörmezterré: az I. számú esendőr kerületben: Marosán Mihály; a III. számú esendőr kerületben: Ihász Lajos, Bezeg István és a VII. számú esendőr kerületben: Hillender József örmesterek. Örmesterré: a III. számú esendőr kerület-

Értesítés.

Csendőrtisztek és altisztek

ruházati

szükségletüket minőség, árak, törlesztési feltételek tekintetében

legelőnyösebben

még mindig csak

Dr. LENGYEL ÁBRIS

nyugalmazott máv. tükár
RUHÁZATI ÁRUHÁZ

Budapest, V. Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok)

cégnél szerezhetik be.

Dusan felszerelt raktár

Összes felső és alsó készruházati cikkekben és anyagokban, u. m. férfi és női szövet, kész férfi- és gyermekruha, felöltő, női kabát, kész fehérnemű, gallér, kényes, ág- és asztalterítő, harisnya, kötött kabát és mellény, törülköző, zsebkendő, vászon, chiffon, zefir, kanavász, férfi- női- és gyermekcipő stb. stb.

Kérdezősküldésre

készséges levélbeli vagy telefoni felvilágosítást nyújtok.

Telefon: Lipót 962-49

„FOTÓ“

fényképezési szaküzlet

BUDAPEST

VII., Rákóczi-út 80.

Tiszteknek és véglegesített esendőröknek 6 havi hitel

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindennemű látésövekben nagy készlet; szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legtökéletesebb angol beszélőgépei a leg egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemez nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasuti felszerelések, gőzgépek, gyerekkinók stb. stb.

ben: Kálmán Imre II., Kregál József, Mészáros András, Reich Antal, Tóth János I., Berke Károly, Göcze József, Szücs József, Adler Illés, Tóth István III., Simon József I., Búzás Károly, Kulai József, Magyar József, Gelencsér Lajos, Cserenyés János, Kiss József IV.; az V. számú csendőr kerületben: Szóráth János, Szigyártó Imre, Parkas József, Barabási G. Sándor, Szalai János, Aladics József, Romsics Károly, Kovács Gábor, Berkó János, Huszthy László, Kiss István V., Mellár Károly, Prokai János, Jenei János, Matyej Gábor; a VII. számú csendőr kerületben: Adám Lajos, Barta János, Czingula Bertalan, Dobos Ferenc, Heckel József, Balázs István, Batki Ferenc, Bencsik István, Pillingér József, Szatmári Pál, Tompa Miklós, Grabicza József, Malinyák Oszkár, Bóta Sándor, Csató József, Csobod Ferenc, Csontos Imre, Lénárt Mátyás, Majoros András, Muszil Béla, Oszlánci József, Szalai Sándor, Szép Lajos, Varga Károly, Kalóczkai István, Sisler János és Széplaki János csendőrök.

Házasságot kötöttek: az I. számú csendőr kerületben: Bükkös Márton törzsőrmester özv. Herbert Ernőné, szül. Egnesz Máriával Budapesten, Beke Dávid tiszthelyettes Fuhasz Olga Emília Juliannával Diósgyőrön, Németh János I. törzsőrmester Melegh Jolánnal Szécsényben; a III. számú csendőr kerületben: Salamon József őrmester Mészáros Gizellával Himódon, Vörös Ferenc tiszthelyettes Gilits Annával Vasporön; az V. számú csendőr kerületben: Murvai István őrmester Murvai Terézzel Gyulán.

Kérelmek. Kölcsonös áthelyezésüket óhajtják: Makra Mihály vajszlói őrsbeli (pécsi osztály) csendőr a debreceni kerület s lehetőleg a nyiregyházai osztály területére; Németh István X. szuloki őrsbeli (csurgói osztály) csendőr a székesfehérvári vagy szombathelyi osztály területére; Jankovics János szálkai őrsbeli (szekszárdi osztály) a szegedi vagy a szombathelyi kerület területére. Kérik kölcsonös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket közöljék velük.

Melléklet. Mai számunkhoz mellékeljük a Tribon ruházati részvénytársaság vásárlási felhívását.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ívnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jellegül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jellegéből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megüjtíteni, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

Lux nj. 1. Egy eb küllemileg a fajtaképnek minden tekintetben megfelelhet, azt azonban, hogy fajtisza, minden kétséget kizáróan csak a származási lapból (pedigree-ből) lehet megállapítani. A csendőr kutya telep magánosok ebeit is kiképeztesse. Forduljon közvetlenül a telepparancsnoksághoz, az részletes felvilágosítást ad (válaszbélyeg esatolandó). Zajések százados kézikönyve alapján laikus is kellő szorgalommal kiképezheti ebét, feltéve, hogy ez megfelelő hajlamokkal rendelkezik. 2. Zajések: Az eb nevelése és kiképzése című mű a Centrum kiadóvállalatnál (Budapest, Köztelek-utca 1.) megrendelhető.

Érdeklődő 58. Amennyiben mult évi október hó 1-én még tényleges illetményeinek élvezetében állott, a mult évi október hó 29-én kelt 121.108—VI/c. 1926. sz. B. M. rendelet értelmében Önnek is az I. fizetési csoportba kell tartoznia. Kérelmét nyilvántartó gazdasági hivatala útján terjessze fel a belügyminiszter urhoz (VI. b. osz.).

Pataki Bertalan ths. Kisujszállás. Olvassa el lapunk mai számában „Érdeklődő 58” jellegére küldött üzenetünket.

Balaton. Áthelyezéssel kapcsolatban a családtól való különélés címén semminemű illetményt sem lehet felszámítani. Ezt hiába is kérelmeznél.

Ruha teszi az embert.

Ez a közmondás másképp azt jelenti, hogy az emberek a külsőre igen sokat adnak. Áll ez különösen az írásbeli dolgoknál, amikor csak egy levél vagy akta van az illető kezében. Ilyenkor minden vélemény az után igazodik, hogy milyen az illető írása. A technika mai állása mellett az **AEG MIGNON** segítségével bárki azonnal tud egyenletesen, szépen írni, olyan szépen, hogy a világ legszebb írója sem versenyezhet az ezen gépen írt levelek szépségével.

A csendőrségnél közel 1000 db, a lakosság többi rétegeinél, 3000 db van a legnagyobb megalégedésre használatban.

Ára 176 P + 2% forgalmi adó,

mely összeg csekély havi részletben törleszthető. Rendelje meg még ma 30 napi próbára teljesen díjmentesen, minden kötelezettség nélkül.

Aeg Unio Magyar Villamossági Rt.

ÍRÓGÉP-OSZTÁLYA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 29.

Országgyűlés. 1. Mindkettőjüket 3 adag vezényeltetési pót-díj illeti meg a mi véleményünk szerint. 2. A magán jegyzék-könyvecskét a csendőr nem a maga pénzén szerzi be, mert a kincstár ellátja azzal. 3. Ugyanez vonatkozik a járőrtáska felszereléséhez tartozó nyomtatványokra is, ámbar az már régi szokás, hogy a járőrtászába szükséges nyomtatványokat maga a csendőr szokta beszerezni.

Érdeklődő I. Válasz a Csendőr Lekszikron rovatban. Más alkalommal ne válasszon ilyen közhasználatú szót jellegének.

Istvánka dohánytőzsde, Dombegyháza. Csak a jutasi altiszt-képző iskolába való felvételre van remény, de most még nagyon fiatal a fiú arra is, hogy oda felvegyék. Ha majd legalább 6 elemet, vagy 5 elemet és egy középiskolai osztályt elvégzett és 14. életévét betöltötte, Jutasra pályázhat. Levelelhez csatolt 46. f. postabélyeget lapunk javára bevételéztük.

Hazaszeretet. 1. Pótesendőri szolgálati idejét nyugdíjába nem lehet beszámítani. Különböző is nagyon hosszú volna a megszakítása. 2. Nagypihenőn a járőr tagjai teljes kényelembe helyezkedhetnek, tehát alsóruhára is levethetőnek, csak arról kell természetesen gondoskodni, hogy meglepetések ellen még pihenés közben is biztosítva legyenek.

Hargita. A belügyminiszteriumban titkár ma is. Címe: Budapest, Vár, Országház-utca 30.

S. J. nyugdíjas. Csendőrségi szolgálati ideje nem haladja meg a hat évet s így az 1926. évi 26. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 110.518/VI. b. 1926. sz. B. M. körrendelettel kiadott 23. sz. Máv. utasítás 26. §. c) és o) pontja értelmében a kedvezményes vasúti utazásra jogosító arcképes igazolványra igényt nem tarthat.

Erdélyi menekült ny. th. Az I. fokozat szerinti tiszthelyetesi illetmény, illetve az ennek megfelelő nyugdíjkülönbözet csak akkor illetékes, ha október hó 1-én még ténylegességi illetményeket kapott. Ha októberre már nyugdíjat kapott, akkor nem illetékes.

Érdekelte. A pénzesutalványok után az 1926 március 30-án kelt 5293/K. M. rendelet 8. §. 1. pontja értelmében akkor is meg kell fizetnie a címzettnek a kézbesítési díjat, ha az illető maga megy el érte a postára. Azt a díjat, amit a posta olyankor szed, amikor a címzett lakására küldi a pénzes utalványt, tulajdonképpen kifizetési díjnak nevezik, különben teljesen azonos a kézbesítési díjjal. A félreértésnek tulajdonképpen az az oka, hogy a kézbesítési díj helyett nem találtak valami megfelelőbb elnevezést. Ajánlott levelek és csomagok után azonban nem kell kézbesítési díjat fizetni akkor, ha a címzett maga veszi át azokat a postán.

Érdeklődés. Adja be szolgálati úton.

Salgótarján. Nem illeti meg, mert a honvédség még a ténylegesen szolgáló továbbszolgáló altisztek családtagjai számára sem biztosította — fedezet hiányában — a kedvezményes vasúti utazásra jogosító arcképes igazolványt.

Orgonavirág. 1. Csatlolni kell a jogerős ítéletet, amely a válást kimondotta, továbbá a gyermek születési anyakönyvi kivonatát. 2. Nincs időpont megállapítva. Az ítélet jogerőre emelkedése után a kérvényt azonnal beadhatja. 3. Csak az ara születési anyakönyvi kivonatára van szükség, a szülőkére nincsen.

Tihany. A honvédség és a csendőrség protestáns tagjai egyházi adót jogilag nem kötelesek fizetni, de mindenkinek lelkiismereti és erkölcsi kötelessége, hogy ezt a merev jogi alapot ne firtassa és ne használja. Az tehát, hogy — amint Ön írja — az egyik osztály területén fizetik az adót, a másikon pedig nem, ebben a formában nem állja meg a helyét, mert mindenkinek teljesen a magánügye, hogy ebben az önkéntes adózásban részt akar-e venni vagy nem.

Vitakozó X. Annak, aki nyugdíját egy összegben megváltotta, vagyis felvette, a csendőrséggel mindennemű kapcsolata megszűnt s így a kedvezményes vasúti utazásra jogosító arcképes igazolványra sem igényjogosult.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**

VI., Révay-utca 22. **vesz fel.** Telefon: T. 157—83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol **The Champion kerékpárokat**

3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagybani gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, Motóbécane francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és motornagykereskedők Nagy árjegyzék 500 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón VI., **Ó-utca**
Postások és rendőrség szállítója.

Kerékpárok

Kerékpárgummi

Világhírű „Styria” gépek.

Alkatrészek. Mindent legjobb minőségben olcsón, részletfizetésre is szállítunk.

Deményi és Fia

Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.

Alapítva 1894. évben. Kérjen árjegyzéket.

BUTOR a minőség, olcsón garanciával, részletre készpénzárban!
„CORVIN” BUTORCSARNOK
Budapest, VII., Dohány-utca 39.

FIGYELEM! A m. kir. Csendőrség legolcsóbb beszerzési forrása. **FIGYELEM!**

Mindenfajta

CIPŐT + CSIZMÁT készpénzárán vásárolhat **hathavi lefizetésre**

Nyomtatvánnyal és felvilágosítással készséggel szolgál a

NORMA CIPŐKERESKEDELMI R.-T.

Telefon 79—79. Budapest, V. kerület, Erzsébet-tér 13. szám. Telefon 79—79.

Regoezi vár. Az anya nevének felvételére van lehetőség, amiből ezt csak kivételesen engedélyezik, már csak a névváltoztatók érdekében is, mert a törvénytelenség látszatát kelti. Maga a konkrét eset, amit levelében közöl, kényesnek látszik s a részletek ismerete nélkül véleményt mondani nem is lehet, csupán annak a véleményünknek adunk kifejezést, hogy a szóban forgó tiltakozásnak elvileg helye lehet, hiszen a maga nevének megvédéséhez mindenkinek természetesen joga van. Leghelyesebb, ha az eset részleteinek feltárásával a belügyminisztérium névváltoztatási osztályán személyesen tájékozódunk az érdekeltek.

Oroszalu. Többet senkit sem fogadhatnak örökbe, az örökbefogadó tehát a leánynak csak egyik nagynénje lehet. Az egyik nagynénje tehát menjen el a leánnyal az illetékes román gyámhatósághoz és kösse meg az örökbefogadási szerződést. Egyidejűleg jegyzőkönyvet kell felvenni a gyámhatóságnál arról, hogy az örökbefogadás a kiskorúnak előnyére lesz. Ebben a jegyzőkönyvben a leány megkérdezésének is nyoma legyen. Az örökbefogadási szerződés 3 hiteles példányához csatolni kell a jegyzőkönyvet, az örökbefogadó és az örökbefogadandó születési anyakönyvi kivonatát és az özvegy örökbefogadó néhai férjének halotti anyakönyvi kivonatát és kérni kell a gyámhatóságot, hogy az iratok a román külügyminisztérium útján a magyar külügyminisztériumnak elküldessenek. Előzőleg azonban az Ön magyar állampolgárságát igazoló okmányt és a szülői beleegyező nyilatkozatot küldje el az örökbefogadónak, hogy ezek az okmányok is az iratokhoz kerüljenek. A további eljárás azután magyar gyámügyi hatóságok teendője lesz.

Bácskai. A velünk közölt kerületi parancsból kétségtelenül kitűnik, hogy szolgálati idejét nem tekintik megszakítottának.

Érdeklődő II. Az ön által említett közleménynek azt a kitételét, amely a családi pótlék értékhatárának megállapítására vonatkozik, rosszul értelmezte. A havonkénti 32 P ugyanis nem azt jelenti, hogy annyi a családi pótlék, hanem azt, hogy amelyik gyermek keresete havonta a 32 P-t nem haladja felül, az után a családfő családi pótlékban részesül.

Kaposmérő. A honvédségi zenekarok tagjai a honvédség állományába tartoznak. Ha kötelezőjének lejártá után megszakítás nélkül átlép, a csendőrségi szolgálati ideje a nyugdíjába beszámít. Hangjegyes jellegű lekottázását ne kívánja tőlünk.

Tátra. Elszakított területre szabadságot a belügyminiszter úrtól (VI. c. oszt.) kell kérnie. Kérelmét adja elő őrskihallgatáson, őrsparancsnoka majd továbbterjeszti azt. Csatolni a kérvényhez semmit sem kell, de a szabadságot igazolványt addig nem kapja kézhez, amíg az illető állam magyarországi képviselője által láttamozott útlevelet be nem mutatja. A kérvényben jelentenie kell, hogy polgári ruhája és utiköltsége van-e.

Határszél. Ha családi körülmények indokolják, a szervezeti utasítás 37. §-a alapján kérheti kötelezője letelte előtt való elbocsátását. A szóban forgó családi körülményeket azonban községi előjárósági bizonyítvánnyal igazolnia kell. Kérelmét őrskihallgatáson adja elő, őrsparancsnoka tudni fogja, mit tegyen.

R. T. csendőr. Ha az árvaszék és a vármegye közigazgatási bizottsága nagykorúsítási kérelmét megtagadta, felülvizsgálati kérelemmel lehetett volna fordulnia a belügyminiszter úrhoz, de azt hisszük, hogy ettől már elkésett.

T. B. vitatkozók. A Csendőr Lekszikon rovatban minden kérdésére megkapta a választ.

Farkas László csendőr, Vásárosnamény. Csak olyan át-helyezési kérelmeket közlünk, amelyekben az érdekeltek valamelyik kerület vagy osztály területére — szárny és őrs megjelölése nélkül — óhajtják kölesönös áthelyezésüket.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.

(Telefon: T. 205—67, 205—68, 205—69.)

Felelős vezető: Tiringner Károly műszaki igazgató.

CSENDŐR-

tisztek, altisztek
és azok családtagjai

nyolc havi részletfizetésre készpénzárón

a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi- és egyenruha- törülközőket, abroszokat,
szöveteket, belésárukat, kötött és szövött árut,
vásznat, sifont, zefireket, kötött gyermekgarnitúrát,
és egyéb vászonárukat, kesztyűt, harisnyát, kész
női s férfifehérneműeket kötött kabátokat, fűg-
készen és rendelésre, göny és függönykerméket,
uj, gyárilag sterilizált ágtyollat és pelyheket, paplanokat, min-
dennemű mosókerméket, selymeket, valamint díszpárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 július
hó 1-ével kezdődnek.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál

Budapest, VI., Andrásy-út 83—85 sz.

Telefon 980—22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33
(Klauzál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁRJAINK

MEGÉRKEZTEK!

Kinevezett csendőröknek kedvező feltételekkel. Nagy javító műhely. Gyermek-
kocsi raktár. Alkatrészek nagyban árban. Árjegyzék 600 képpel ingyen.

Láng Imre motor, kerékpár, varrógép és Budapest, VI., Teréz-körút 3 (sarok
műszaki cikkek gyári lerakata üzlet)

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

== 5 évi írásbeli jótállással ==

POLGÁR KÁLMÁN FIA műórák és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! ✕ 30 éves cég